

„NOVI ČAS“

izhaja vsak petek ob
12. uri dopoldne. Ured-
ništvo in upravnništvo
je v Gosposki ulici
št. 6 drugo dvorišče.

NOVI ČAS

LIST STANE:

za celo leto . . . 4 K
„manj premožne 3 „
„Nemčijo . . . 5 „
„posamezne št. 8 v
Oglasi po dogovoru.

Štev. 25.

V Gorici, 19. junija 1914.

Leto V.

Dokument slovenske sramote. Nekoliko odgovora „Soči“.

(Piše državni poslanec Fon).

Moj govor na binkoštni pondeljek v Cerknem je dal »Soči« povoda, da stavi na-me »par vprašanj«. Ni moja navada odgovarjati na napade v listih, ali ker me »Soča« lepo »prosi«, napravim enkrat izjemo.

Zato, kar govorim in delam, prevzamem seveda polno odgovornost, nikakor pa ne za to, kar se mi podtika.

Tako na pr. bi moral biti dosti neumen, kdor bi verjel, da sem res izustil stavek »finančni odsek ne dela nič«. Ravnotako ni bilo razloga, da bi se bil izrazil proti »tako visokemu povišku davka na vino«. Bedarije slične vrste si more izmisliti samo človek, ki o predmetu ni resar ne ve.

Deželni odbor je predlagal, naj se uvede davek na privatni konsum vina in mošta, o povišanju neobstoječega davka ni govora.

To obdačenje — pravi »Soča« — odobrava vsak pameten človek. (Moje iskreno sožalje g. Furlani!)

O tem davku so izrekli svoje mnenje vinogradniki, ki so po »Soči« tako neumni, da ne spoznavajo svojih koristi.

»Zemljiški davek naj bi se kar opustilo. Gotovo! To mi vedno zahtevamo, ker menimo, da je edino pravičen davek dohodninski davek. Da ne pride mo tako kmalu do tega, je jasno: težkoče so mi dobro znane, ali delati moramo na to, da se davčna politika v Avstriji preustroji.

Pa vse to le mimogredé!

Najvažnejši so namreč ti-le odstavki v »Soči«:

Seje deželnega odbora so pogoste, odborniki konferirajo neprestano tako da največkrat ne vedo, kaj sklepajo. Seje trajajo 3—5 ur, torej trati dragocen čas, ne da bi vedeli zakaj.

Dalje, da so si postavili samostojni poslanci nalogo povišati učiteljem plače za 25% (o potegovanju njih za potrebni

deželni šolski zalog Fon ne ve nič), da deželni zbor ne deluje prav radi učiteljskega vprašanja, da Slovenski klub deluje samo za gostilničarje, da je deželni odbor s soglasjem slovenskih odbornikov sklenil, da bodi notranji uradni jezik italijanski in da je sklep podpisal tudi en slovenski odbornik; da ste bili izpraznjeni dve višji uradniški mesti pri deželnem odboru pa so obe zase dli Italijani.

»Vse to seveda ne sloni na resnici«, pravi »Soča«, deloma, pravim jaz. V toliko namreč, v kolikor tega jaz imam govoriti in nisem mogel govoriti. V okviru tega članka ni mogoče teh neresnic in nelogičnih stvari popraviti.

Zato izločimo samo tri najvažnejše: 1) delovanje deželnega odbora, 2) povišanje učiteljskih plač (pravzaprav 25% draginjska doklada) in 3) notranji uradni jezik.

1) Ako noče »Soča« blamirati deželnega odbora še več, stori najbolje, da o tej točki molči. Kar sem govoril, je seveda do pičice resnično, toda to so le malenkosti. V podrobnosti se sedaj ne spuščam, rečem pa le to, da so razmere v deželni hiši take, kakoršne niso bile nikdar poprej in da smo vsi, ki jih poznamo (in marsikateri g. deželni odbornik tudi), samo enega mnenja, da tako ne sme več naprej, ako nečemo vpropastiti deželne vprave.

2) Tukaj si dovoljujem vprašanje: Je res ali ni res da je v finančnem odseku izjavil »Slov. klub« po svojem govorniku, da je ta klub sklenil glasovati za povišanje doklade na zemljiški davek, za 10% ali več, toda samo pod pogojem, da se ves dohodek iz povišane doklade porabi za draginjsko doklado učiteljem?

Morda porečete, da se je hotelo na ta način vstanoviti deželni šolski zalog. To dopoveste kvečem političnim kajzarjem. Morda pa je bilo to politična poteza? Morda! Potem pa je bila silno klaverna.

Doseglo se je pač le ta efekt, da so učitelji, po veliki večini liberalni priganjači, videli, kako »Slovenski klub« zanje skrbi.

To delovanje je pa očitno proti interesom kmeta, ki je še vedno večji trpin nego učitelj.

3) Najtežja je moja obdolžitev v tretji točki. V dokaz navajam sklep sedanjega deželnega odbora v italijanskem (seveda!) izvirniku:

»Sopra proposta del Capitano si delibera di attenersi nell'uso della lingua degli atti ufficiosi della Giunta in massima alla consuetudine finora vigente.

Quale principio viene stabilito, che le evasioni a domanda di comuni e parti private viene estesa nella lingua nella quale venne redatta la domanda.

Nei rapporti interni fra uffici ed istituti provinciali si userà come per lo passato la lingua italiana; gli uffici tecnico, di contabilità e agrario estenderanno i loro rapporti in oggetti che verranno discussi in seno alla Dieta nella lingua nella quale è redatta la domanda.

V slovenskem prevodu se glasi sklep tako-le:

»Na predlog glavarja se sklene, da se bo gledé rabe jezika uradnih spisov deželnega odbora držalo bistveno dosedaj obstoječe navade.

Kakor načelo se določa, da se napravi rešitev o zahtevah občin in zasebnih strank v jeziku, v katerem je sestavljena zahteva.

V NOTRANJNJIH POROČILIH MED DEŽELNIMI URADI IN ZAVODI SE BO RABILO KAKOR V PRETEKLOSTI ITALIJANSKI JEZIK; stavbni, računski in kmetijski urad bodo sestavljali svoja poročila o stvareh, ki se bodo razpravljale v deželnem zboru, v tistem jeziku, v katerem je napravljena zahteva.

Komentara k temu sklepu ne bom pisal, ker bi bil odveč.

Izročam pa ta DOKUMENT SLOVENSKE SRAMOTE vsej slovenski javnosti, da presodi, ali sloni moja trditev, da je sedanjí deželni odbor v svoji seji uvedel italijanski jezik kakor notranji uradni jezik, na resnici ali neresnici.

To sem moral odgovoriti »Soči« na njeno izzivanje, da se ne bo zdelo, da

imam poguma prevzeti odgovornosti a svoje besede.

Napravil sem izjemo, v nadaljnja rerekanja se ne spuščam.

Polom „Mizarske zadruge“ pred sodiščem.

Pret. petek se je pričela pred gorikim okrožnim sodiščem kazenska razprava proti Rudolfu Konjedicu iz Plavi kot bivšemu predsedniku liberalne »Mizarske zadruge« v Solkanu, ki je šla v konkurz. Kakor znano so Solkanci vsled tega poloma trpeli ogromno gospodarsko škodo. Ta polom pa je bil toliko hujši, ker je potegnil v polom tudi liberalno »Trgovsko obrtno zadrugo« v Gorici, ki je še itak — kakor se je pri razpravi dogajalo — komaj plavala na vrhu. Najmanj, kar se je temu liberalnemu gospodarstvu pri razpravi očitalo, je velikanska, skoro neverjetna lahkomišljenost. Stvar pa ni bila samo lahkomišljena, ampak mnogo hujska, kakor bodo čitatelji lahko spoznali z obravnave same.

Senatu predseduje sodni svetnik dr. Sterle, državno pravdnštvo zastopa višji drž. pravdnik Jeglič, obtoženca brani dr. Tuma, izvedenca sta ravnatelj »Goriške zveze« S. Premrou in vodja podružnice »Ljublj. kred. banke« Kačič.

Obtožnica.

Iz obširne obtožnice posnamemo, da je Konjedic Rudolf kot predsednik »Mizarske zadruge« v Solkanu zakrivil konkurz iste. Očita mu drž. pravdnštvo, da je še dalje delal dolgove in dajal plačila, četudi so dolgovi že za 90.000 K presegali premoženje zadruge. Slednjič mu je šketo v krivdo, ker je ponarejal in nalašč neresnično vpisoval postavke v računске knjige. »Miz. zadruga« se je ustanovila l. 1900. z namenom, da združi mizarje v skupno razpečevanje blaga. Ko pa je prišel Konjedic v M. Z., je spremenil pravila, spravil nemizarje v zadrugo in nad njo popolnoma zagospodoval. Konjedičeva rodbina je imela veliko večino deležev. Konjedic je tako vladal, kakor je hotel, strahoval člane in uradništvo, ki se je menjavalo zelo hitro. Začel je kupčije z Egiptom, Dalmacijo, potoval povsod. Ogromnega denarja se je založilo v podružnice, nove tovarne, žel. tir; kupil je les v Soteski. Ker denarja ni bilo, so se delali dolgovi pri »Trgovsko obrtni zadrugi« v Gorici, ki so l. 1908 znašali že skoro pol milijona.

Knjigovodstvo je bilo neredno, zmešano, posebno še, ko se je centrala preselila v Trst. — Konjedic je imel od zadruge plačano letno karto za železnico za 700 K, vključ temu pa je na potninah sam zapravil 14.741,63 K, uradništvo pa 17 tisoč 813,14 K. — Les iz Soteske je bil drag in slab. Mizarji so dobivali le les druge in tretje vrste. — Vsled vedno novih dolgov je podjetje vedno bolj propadalo. L. 1908 je bila M. zadruga pasivna

že za 90.000 K. Vključ temu je Konjedic vodil podjetje naprej. Moralo je priti do konkurza, ki se je izvršil l. 1909.

Rudolf Konjedic je živel razkošno. Pri »Trgovsko obrtni zadrugi« je bil na stanarini dolžan 2233,37 K. Zanimivo je, da Rudolf Konjedic ni plačal niti vinarja za svoje deleže pri M. zadrugi. Pač pa je potom takozvanih bremenopisov vknjiženih na njegov račun 24.300 K deležev. Od tega zneska pa jih je 15.000 K, radi katerih ugotavlja obtožnica sledeče: Trg. obrtna zadruga je dovolila Rudolfu Konjedicu posojila 15.000 K proti vknjižbi na njegovo posestvo v Solkanu. T. o. z. pa tega zneska ni izplačala niti se ni to posojilo kako drugače izvršilo, ker Konjedic ni bilo blizu, da bi izpolnil pogoje, ki so običajni. Vključ temu pa je Konjedic — ne da bi to šlo skozi blagajno — dal v knjige Mizarske vpisati, da mu je T. o. z. plačala 15.000 K, da je on s tem plačal deleže pri M. z. ter da je vsled tega dolg Mizarske pri T. o. z. za 15.000 K manjši. Vsled tega se je premoženje M. z. na videz dvignilo za 45.000 K. Tudi v drugih slučajih so se godile podobne nerednosti. Dal si je iz blagajne »Mizarske zadruge« izplačevati razne vsote, češ da je to za obresti njegovih deležev (ki jih seveda ni vplačal). Tako je prejel l. 1908 K 1350 in l. 1909 1350 K. Sedaj trdi, da to ni šlo za obresti, ampak za potnine; v resnici pa so to le krivični vpisi. — Preveč bi bilo naštevati še druge nepravilnosti iz obtožnice. Naš list je premajhen za vse to.

Le nekaj naj še omenimo. Likvidacijska bilanca iz l. 1910, ki je bila predložena sodišču, je navajala za 226.140 K terjatev, izmed katerih jih je 70% ostalo nekritih. To pa zato, ker so vpisovali med aktiva bilance vsa leta tudi take terjatve, ki so bile že davno čisto gotovo izgubljene, za kar je Konjedic lahko gotovo vedel. To seveda je povzročilo, da je bilanca navidez kazala dobiček. Enako se je vršilo z inventarjem. Blago, staro in pokvarjeno, so v vsaki bilanci cenili kot novo. Vsled tega je bila cela vrednost premoženja na videz višja.

Konečno omenja še obtožnica, da je mnogo sokriv tudi ravnatelj »Trg. obrtno zadruge« Bajec, ki je s Konjedicem v sporazumu izvršil one inkriminovane spise, zlasti v bilanci. Sedaj ne more biti več tožen, ker je vse zastarelo.

Zagovor obtoženca.

Obtoženi Rudolf Konjedic izjavlja, da se ne čuti krivega. V dolgem zagovoru poda zgodovino razvoja »Miz. zadruge« in pravi, da ga je Andrej Gaberšček spravil v zadrugo. Polom zadruge pripisuje dejstvu, da je Trgovsko obrtna zadruga mahoma odpovedala kredit, ki je znašal okrog pol milijona K. To se je zgodilo za časa najhujše denarne krize. Uplival pa je na polom »Mizarske« tudi konkurz tvrdke z železnino »Konjedic in Zajec«, pri kateri je bil družabnik. Radi tega konkurza je bil že obsojen na 10 dni zapore. »Mizarsko zadrugo« je sicer res vodil, a s knjigovodstvom ni imel

nič opraviti. Inventarje so sestavljali uradniki, bilanco pa ravnatelj »Trgovske« Bajec. Predno je šla M. z. v konkurz, je ponudil T. o. z. 100.000 K s pogojem, da odveže T. o. z. njegovo rodbino in mizarje nadaljnjih obveznosti. Njegova rodbina in mizarji solkanski so nainrč pod pisali »Trgovski« svoj čas garancijsko izjavo v varstvo kredita, ki ga je od »Trgovske« dobivala »Mizarska«. Konjedic izjavlja, da je vseh nepravilnosti pri bilanci kriv Bajec. Zaslišanje obtoženca je trajalo v petek cel dan.

Priče.

V soboto so bile zaslišane priče.

Dr. Franko kot zastopnik konkurzne mase izpove, da je masa iz vseh terjatev, ki so ji pripadle in ki so znašale okroglih 100.000 K, dobila le toliko, da pride na upnike le okrog 5.000 K. Poloma je kriva trgovska nesposobnost Konjedičeva; lahkomišljeno jemanje posojil pri T. o. z., ki je z druge strani tudi kriva, ker je prelahkomiseljno posojila dajala.

Dr. Treo je pojasnjeval razmerje med T. o. z. in M. z., kateri je prva zaupala do pol milijona posojil. Od 170.000 K tirjatev, ki jih je zarubila T. o. z. — je dobila le okrog 35.000 K. To je dokaz, kako gnjile so bile te tirjatve. Stavbe in stroji, ki so bile v bilanci cenjeni nad 200.000 K, so vrgli le 55.000 K. To kaže, da so se bilance nepravilno sestavljale.

Za tem so bili zaslišani uradniki M. z. Jeraj, Delak in Šerčer, ki so vsi povedali, da je bilo poslovanje zelo neredno.

Bajec, ravnatelj »Trgovsko obrtno zadruge«, ki je delal bilance »Mizarske«, je izpovedal, da je vknjiževal v knjige in bilance le, kar mu je Konjedic izrecno naročil. Nikdar ni preiskoval, če so Konjedičevi podatki tudi resnični. Prav odločno in burno izjavlja, da ne bo nosil Konjedičevih grehov. Priča je dognal, da ima tržaška podružnica 24.000 K izgube. Vključ temu pa so bilance izkazale dobiček. Knjige se niso nikdar jemale.

Zaslišan je bil še knjigovodja Trošt, ki ga je najel Konjedic, da uredi knjigovodstvo. V knjigah je našel velik nered. Dognal je polno gnjilih terjatev. Dal je vsled tega sklicati občni zbor, ki je sklenil, da M. z. likvidira. Likvidaciji pa je kmalu sledil konkurz.

Gospodje s palčico.

V torek je bila zopet zaslišana cela vrsta prič. Najznačilnejše so izjave solkanskih mizarjev. Vsi so povdarjali, da je les, ki ga je M. z. dobivala iz Soteske, bil za nič. Slabi les je Konjedic dajal mizarjem, dobrega pa je prodajal v Videm. Mizarji so bili večkrat v skrbeh. — A Konjedic jih je vedno znal potolažiti. Dejal jim je: Imenitno gre. Če pojde tako naprej, bomo vsi v 10 letih gospodje, ki bomo hodili po Solkanu s palčico. Priča Jož. Zavrtanek je dejal: »Sedaj hodimo s palico, a z drugačno.« — Kdor se Konjedicu ni uklonil, ga le strahoval. Nekaj odbornikov je kar izključil. Knjig ni pustil gledati.

Andrej Gaberšček in njegovo zanimivo pismo.

V torek popoldne je bil zaslišan tudi Andrej Gaberšček, bivši predsednik »Trgovsko obrtne zadruga«. Najprvo je govoril o zgodovini »Mizarske«, kako je na občnem zboru M. z. zagovarjal Konjedica, kako je Konjedic delal kšefte v Egiptu. O 15.000 K, o katerih pravi Konjedic, da jih je dobil od »Trgovske«, pravi, da se mu niso izplačale. Pričo praša dr. Tuma: Kdaj je prišla »Trgovska« v stiske?

Gaberšček: Še le po konkurzu »Mizarske«.

Nato potegne dr. Tuma neko Gaberščekovo pismo, v katerem ta trgovcu Zajcu toži, naj spravijo Konjedici skupaj 60 tisoč K, da se reši T. o. z. Nato v pismu svetuje Gaberšček Zajcu, naj napove konkurz, da ga potem ne bodo več trle skrbi. (Veliko presenečenje). Gaberšček prizna, da je pisal to pismo.

Nato dr. Tuma predloži več meničnih tožb od dr. Treota proti trgovcu Zajcu, ki so tega stale nad 1000 kron. Ugotovi dr. Tuma, da se je vse to vršilo pred konkurzom »Mizarske«. Zajec je šel v konkurz, kamor so ga prisili drugi. Temu je sledil konkurz M. z.

Nato je obširno poročal izvedenec S. Premrou, ki je govoril nad 2 uri o nedrednostih pri »Mizarski«.

Razprava se nadaljuje jutri in se izreče tudi razsodba.

O teh stvareh bomo še govorili.

Domača in zunanja politika.

Boji v Albaniji.

V Albaniji se bijejo hudi boji med vstaši in kneževimi četami. V teh bojih je bil ubit poveljnik kneževе vojske holandsko polkovnik Thomson. Vstaši so napadli Drač na celi črti. Mesto se je komaj ubranilo. Pred mestom stoji bojne ladje evropskih držav. Avstrijski in laški mornarji branijo kneževu palačo in poslaništva.

Ti boji so velika nevarnost za evropski mir. Spor med Avstrijo in Italijo glede raznih albanskih afer je postal sedaj že tako odkrit in tako globok, da so vsi poizkosi, da bi ga prikrili, brezuspešni. Na Dunaju celo na onih mestih, ki sicer tako radi molče, danes kar odkrito izjavljajo, da so muslimanska vstaja in pa veliki uspehi vstašev v boju proti knezu Viljemu in pred Dračem le posledica italijanskega dela, ki kaže, da hočejo Italijani kneza Viljema strmoglaviti za vsako ceno, ker vidijo v njem nekakega zastopnika Avstriji in ker se boje, da bi dobil s knezom Viljemom nadvlado v deželi katoliški element. Spor med Avstrijo in Italijo je že tako velik, da grozi izzvati jako neprijetne posledice.

Albanski vstaši se že pogajajo v Carigradu, da bi postal albanski knez kak turški princ. Med vstaši se bore turški oficirji

Te dni so bile kneževе čete blizu Drača strahovito tepene.

Rusija in Rumunija sta sklenili prijateljsko zvezo, ki je seveda naperjena proti nam. Ruski car je bil v Bukareštu nad vse slovesno sprejet.

Nemški cesar se je ob istem času mudil v Konopištu pri našem prestolonasledniku. Vidi se, da se pletejo važni dogodki.

Med Turčijo in Grško se je napetost nekoliko polegla. Upati je, da se spor mirno poravnava.

Ruska armada pripravljena. Ruski vojni minister javlja, da bo stalo na Ruskem pod orožjem vsako zimo 2.320.000 mož, mirovnega stanja, v Avstriji 400.000, v Nemčiji 880.000 in v Italiji 410.000 mož. Rusi zahtevajo, da mora francoska armada šteti v mirnem času 770.000.

Veliki nemiri v Italiji so nekoliko ponehali. Bila pa je ondi prava revolucija, posebno naperjena proti cerkvi.

V Fusignanu, trgu s 5000 prebivalci, so socialisti, republikanci in anarhisti vse štiri cerkve napadli in oropali. Stole, klopi in izpovednice so izvlekli iz cerkve in z njimi zgradili barikade. Svete podobe, mašne knjige in en križ so sežgali. Takoj, ko je bila stavka proglašena, se je drhal polastila orožja. Vstaši so vdrli v zasebne hiše in zahtevali puške, revolverje in strelivo, kar so jim prestrašeni meščani dali. Neki posestnik se je celo s svojim avtomobilom peljal v svojo vilo po puško, da jo je izročil vstašem. Enega najemnika so vstaši prisilili, da ji mje za agitacijo prepustil avtomobil. V kraju se nahajajoči malobrejni orožniki so bili brez moči. Vstaši so tudi izsilili žito. V Alfonsinu so socialisti demokratje zažgali cerkev, ki je zgorela, tudi mestno hišo so zažgali in je deloma zgorela. V Voltani so podrli signale na kolodvoru, se polastili 80 stotov žita, ki so si ga razdelili. Nato so vdrli v neko vilo, kjer so opustošili hišno kapelo, zažgali so tudi malo vilo nekega zdravnika in zasebno kapelo grofa Manzoni. V Sant Agati so zažgali mestno hišo. V Belaviji so deloma porušili nek most. V Bangnu Cavallu so opletili monarhistični klub in sežgali opravo. V Mezzanu pri Raveni so zažgali vstaši cerkve, vdrli so v župnišče, je opletili in prisilili duhovnika, da je sikel talar, nakar so sežgali duhovniško obleko. Med vstaši so se nahajale ženske, oborožene z vilami. Optoki so skadišča na kolodvoru. Lovce so prisilili, da so jim izročili puške. Tudi v Sinigagliji je sodrga požigala cerkve.

To kaže, da je Italija na znotraj vsa gnijala. Tak zaveznik — tudi če bi bil odkritosrčen — nam ne more dosti braniti.

Napad na ruskega cara. Ko se je car Nikolaj po slavnostih, ki so se vršile v Kišinevu povodom odkritja spomenika carju Aleksandru II., vračal v Petrograd, so neznani anarhisti položili pri postaji Kazatin na železniško progo bombo, ki pa k sreči ni pravočasno eksplodirala. Oba dvorní vlaka sta nemoteno šla skozi postajo. Na je kmalu nato privozil na-

vadni osebni vlak, je bomba nenadoma eksplodirala in prevrnila lokomotivo. — Tudi več vozov je skočilo s tira. Cela vrsta oseb je bila težko oz. lahko ranjenih.

Iz naše organizacije.

Glasnik »Slov. kršč. soc. zveze«.

Prvačina. Veselica izobraž. društva dne 11. t. m. je vspela prav dobro. Igralci in igralki so se vrlo izkazali pri »Natakarnju«, zlasti pa še pri Medvedovi drami »Na odru življenja«, ki se je kolikor je znano prvokrat vprizorila. Ljubki sta bili deklamaciji. Posebno je omeniti, da so pevci in pevke prvokrat nastopili samostojno pod svojim mladim pevovodjem. Le srčno naprej!

Lokovec. Na dan Sv. Petra in Pavla bomo slovesno blagoslovili zastavo Kat. slov. izobr. društva pred sv. mašo. Popoldne po litanijah bo javno predavanje.

Volč. Kat. slov. izobraževalno društvo v Volčah bo imelo dne 21. t. m. ob 3. uri popoldne redni občni zbor. Društveniki, udeležite se!

Novaki. Radi slabega vremena se ni mogla vršiti veselica dne 19. t. m. Upamo da radi tega ne bo nobene zamere od strani udeležencev. Zato pa dodamo k poprejšnemu vspredu še šaljiv prizor: »Ženin Miha«; ter vse to vprizorimo v nedeljo dne 21. t. m., ob 3. uri popoldne. In sicer ob vsakem vremenu.

V slogi je moč! Torej, na svidenje dne 21. v Novakih!

Katoliška društva v Mirnu bodo praznovala skupno 5. julija god sv. Cirila in Metoda s cerkveno slovesnostjo in s prireditvijo v »Društvenem Domu«. — Vsopred naznanimo v prih. številki.

Predavanje v Desklah. — V nedelje (21. jun.) popol. po dokončani službi božji bo predaval o jetiki g. primarij dr. Ant. Breclj. K obilni udeležbi vabi odbor.

Škrbina. Kat. slov. izobraževalno društvo v Škrbini priredi dne 21. jun. t. l. ob 4. popoldan veselico na dvorišču g. Fr. Cotič s tamburanjem, petjem in burkami: »Oj ta Polona«. »Občinska seja v Kurji vasi«. Vstopnina: sedež 1 K, stojišča 40 vin. V slučaju slabega vremena se veselica vrši teden pozneje. — Odbor.

Naša mladina.

Za ponovno naznanjeni nastop Orlov v Vipavi 21. t. m. je veliko zanimanje — Istega se udeleži tudi predsednik Zveze naš dr. Lovro Pogačnik! Orli pohitim v nedeljo v Vipavo! Na zdar!

Dol-Otlica. Marijna družba ponovi n splošno željo na sv. Alojziju 21. junija prelepo, nabožno igro »Lurška postarica ob 3 pop. v Marijnem domu na Otlci«.

Zadružništvo.

Solkan. »Hranilnica in posojilnica reg. zadr. z neom. zav. v Solkanu« val svoje člane na občni zbor, kateri bo dn 5. julija v občinski pisarni. Dnevni red p pravilih.

Kanal. Vabilo k rednemu občnemu zboru „Okrajne posojilnice v Kanalu, registrovane zadruge z neomejeno zavezo“, ki se vrši dne 5. julija t. l. ob 3. uri pop. v občinski pisarni. V slučaju nezadostnega števila zadrušnikov vrši se občni zbor eno uro pozneje z istim dnevnim redom, ki je sklepčen ob vsakem številu zadrušnikov. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva za t. 1913. 2. Potrjenje računskega sklepa za l. 1913. 3. Prečitanje revizijskega poročila. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Odbor.

Miren. Hranilnica in posojilnica v Mirnu bo imela svoj redni občni zbor v nedeljo dne 5. julija t. l. ob 10. in pol predpoldne v župnišču v Mirnu. Dnevni red: 1.) Poročilo o poslovanju zadruge l. 1913. 2.) potrditev računa za l. 1913. 3.) volitev načelstva in rač. pregledovalca. 4.) Razno.

Proti pljančevanju.

Tolmin. V nedeljo 28. junija (po blagoslovu) bo občni zbor »Svete vojske« s zanimivim predavanjem in poročilom o stanju udov. K obilni udeležbi so vabljeni vsi udje in prijatelji »Sv. vojske«.

Miren. V ponedeljek 22. t. m. ob 8 h uri zvečer bode v Mirnu v „Društvenem domu ustanovni shod protialkoholnega društva „Svete vojske“. Vabi se k temu shodu vse tiste, ki resno žele rednega zasebnega, družinskega in javnega življenja. Član tega društva postane lahko vsak od štirinajstega leta dalje, brez razlike spola in stanu. Glavni pogoj za sprejem v to društvo je navidez težak in grenak, v resnici pa je lahak in sladak: imenuje se — „premagovanje samega sebe“.

Posebni romarski vlak na Koroško bo vozil še le 25. in 26. julija.

Odbor »Slov. kršč. soc. zveze« javlja:

Še le v torek 16. t. m. smo dobili iz Trsta obvestilo, da ravnateljstvo c. kr. državnih železnic dne 28. in 29. junija ne more dati vlaka na razpolago, ker sta dva praznika in ji manjka vozov. Zato smo bili prisiljeni, prenesti romanje na 25. in 26. julija.

Naj čč. gg. zaupniki to blagovolijo naznaniti ljudem. Kdor bi pa 25. in 26. julija ne mogel iti, naj se takoj zglasti, in dobi denar vrnjen.

Vendar naj se zglasti nov in pri-glašencev javijo odboru S. K. S. Z. že do 10. julija, da bomo mogli Koroški S. K. S. Z. javiti natančno število udeležnikov, da bodo Koroški lahko preskrbeli za prenočišča.

Za spoved bo v Celovcu in Gospej Sveti preskrbljeno, in sicer v Celovcu v soboto zvečer, pri Gospi Sveti v nedeljo jutraj.

Zanimanje za to romanje je veliko po cel. deželi. Naj bi se v tem času agitacija še bolj razvidala, da bomo poročali h Gospej Sveti v takem številu, da bo to v Časi primorskim Slovincem!

Preganjanje kozâ na Tolminskem.

Državni poslanec Fon je dobil na svoje pismo 30. marca t. l. iz ministerstva te-le informacijo:

Ministerstvo za notranje posle je dogovorno z ministerstvom za poljedelstvo začasno ustavilo iztirjanje še neplačanih glob radi prestopkov kozje paše v bovškem sodnem okraju in je naložilo namestništvu, da stavi predloge za znižanje ali odpuščenje kazni pri ministerstvu za notranje posle.

Slovenščina na goriški sodnji pred 52 leti.

V »Novicah« z dne 25. junija l. 1862 beremo naslednji zanimivi dopis iz Gorice:

»4. t. m. je bila pri tukajšni okrožni sodnji končna obravnava o hudodelstvu ropa. Obdolženec je bil Slovenec, in ravno tako so bile tudi vse priče — bilo jih je čez deset — slovenske; tedaj ni bilo drugače kakor da opravi jezik biti je mogel in bil je slovenski. Sodnik s predsednikom vred je bilo pet, med temi so slovensko umeli in govorili predsednik — deželni svetovavec gosp. Mainardis — in dva deželna svetovavca, gosp. Huber in gosp. Cerer, druga dva deželna svetovavca pa, kot rojena Laha, slovensko le umeta, pa slovensko ne govorita. Obravnava se je začela ob devetih jutraj in je trpela do treh popoldne; zapisniki so se pisali v laškem jeziku, — in to je, kar nam nikakor ni dopadlo. Sicer pa nas je veselilo slišati našega obče spoštovanega rojaka in vrljega Slovence gosp. Defacis-a, državnega pravdnika, ki ni bil le med razpravo duša cele sodnje, temuč je tudi izvrstno dokazal v svojem končnem govoru, da slovenski jezik je za uradniško rabo popolnoma pripraven, oniklan in olikan. Govoril je častitljivi gospod čez pol ure s krepko, gladko in vsem razumljivo besedo, in bralo se mu je na obrazu, ko je po vseh kotih zlajšavne okoljine iskal, da bi, če bi mogel, obdolženca raje zagovarjal kakor tožil, in da s toženjem samo spolnuje sveto dolžnost svojega stanu. — Ginjenega srca poprime zdaj za besedo zagovornik zatoženca, izvrsten in izurjen pravdnik dr. Bizzaro, Rečan po rodu, pa začne v laškem jeziku govoriti tako-le: »Radostnega srca spoznam k o r a k k n a p r e d k u v narodni ravnopravnosti, ktere-ga smo danes storili s tem, da je častita sodnja slovenski jezik za uradniškega priznala; al ker mi je prišlo to nepričakovano in ker mi ni toliko na tem ležeče, da me razume moj izročeneec, marveč na tem, da me razumejo gospodje, ki ga bojo koj sodili, mi ne zamerite, da se še danes ne bodem poslužil slovenskega, ampak laškega jezika.« Še to moram reči, da je gosp. zagovornik med razpravo priče prav lepo po slovensko izpraševal; zato se nadjamo, da bo tudi mož beseda tega kar je danes rekel, in da se bo vprihodnjic tudi posluževal slovenskega jezika vselej, kadar bo zagovarjal Slovence.«

Iz tega zanimivega dopisa sklepamo, kako se je prvič vršila razprava v slovenskem jeziku.

Novice.

Naš cesar odide 26. t. m. na letovišče v Išl, kjer ostane 10 tednov.

Shod v Biljah. Minulo nedeljo je imel veleč. gosp. Rojec, župnik in deželni poslanec, ljudski shod v Biljah. Že jutraj je bila lepa cerkvena slovesnost s procesijo. Pevski zbor je krasno proizvajal Gruberjevo mašo ter graduale in ofertorij domačega gosp. kurata. Fridigal je vlč. g. Rojec, ki je navduševal vernike za pogosto sv. obhajilo. Popoldne se je javnega shoda vdeležilo čez 150 ljudi, ki so z zanimanjem sledili 1 in pol ure trajajočemu govoru č. g. Rojca, ki je opisoval delovanje deželnega zbora, bičal delovanje liberalne, oziroma takozvane neodvisne stranke ter navduševal poslušalce za edino pravo in delavno slov. ljud. stranko. Želja vseh je bila: Želimo še takih ljudskih shodov!

Procesija na Gradu v Mirnu bo prih. nedeljo 21. t. m. Ob 6. uri slovesna sv. maša potem procesija; pričakuje se veliko vernikov tudi iz okolice.

Na c. kr. slovenski državni gimnaziji v Gorici se bodo za bodoče šol. leto novi učenci v prvi razred sprejemali v četrtek dne 2. julija od 9.—12. ure popoldne. Sprejemni izpiti se bodo vršili isti četrtek in v petek dne 3. julija popoldne tudi od 3. ure naprej. Učenci naj za vpisovanje s seboj prinesejo krstni (rojstni) list in obiskovalno izpričevalo ljudske šole.

Na c. kr. ženskem učiteljskišču v Gorici bo vpisovanje za sprejem v prvi tečaj v torek, dne 30. junija od 8-10. predpoldne. Pismeni sprejemni izpiti bodo dne 1. julija od 8. - 12. in od 3. - 5. ure; ustmeni izpiti začnejo dne 2. julija ob 8. predpoldne in se bodo nadaljevali 3. julija. Pri sprejem se zahteva rojstni in krstni list, zadnje šolsko spričevalo in potrdilo uradnega zdravnika o fizični sposobnosti za šolsko službo. V smislu postavnih določil opozarja ravnateljstvo one starše, ki ne stanujejo v Gorici, naj bodo pri izbiranju stanovanj za svoje hčere jako previdni; svetuje se jim, da poiščejo taka stanovanja, kjer bodo gotovi, da pridejo njihovi otroci v dobro in pošteno hišo. — Ravnateljstvo je sestavilo imenik onih in zasebnih družin, ktere smatra za priporočljive. »Nobena gojenka ne sme stanovati pri družini, ki ni zaznamovana v tem imeniku.«

Obenem bodi povedano, naj starši ne mislijo, da dobijo njihove hčere službo učiteljice takoj po končanih študijah. Za goriški okraj je mnogo kandidatij brž službe priglasihih še iz leta 1912 in 1913, mogoče absolutinje služijo popolnoma brezplačno. Komur je tedaj stalo do tega, da pride njegova hči kmalu do kruha, naj jo pošlje v trgovsko, obrtno, ali pa v gospodinjstvo šolo.

Ravnateljstvo c. kr. ženskega učiteljskišča v Gorici.

Visoki gospodje v Štivanu pri procesiji — Iz Štivanja ob Timavu: Starodavna procesija sv. R. Telesa se je praznovala

tudi letos prav slovesno! Procesije so se udeležili tudi knez Windischgrätz in grof Friderik Szapary, avstrijski poslanik v Petrogradu s livalevredno in vzgledno pobožnostjo. Visoki gostje se namreč nahajajo v kopališču v Sesljanu.

Na c. kr. moškem učiteljsku v Gorici vpisovanje za vstop v prvi letnik ne bo, kakor je bilo javljeno, v četrtek, dne 2. julija, ampak že v sredo, dne 1. julija t. l. od 9.—12. ure dopoldne. — Sprejemni izpiti pa se zvrše v četrtek, petek in soboto, dne 2., 3. in 4. julija t. l.

Prednaznanilo. V nedeljo, dne 28. t. m. priredi Slov. Dij. Zveza v Trgovskem Domu novo burko dr. Česnikovo. »Pogodba«, ter Medvedovo veseligrro »Na ogledih«, nakar že sedaj opozarjamo slavno občinstvo, ter vabimo k obilni udeležbi. Več prihodnjič!

Bombig — potrjen za župana. Cesar je potrdil izvolitev Jurija Bombiga za goriškega župana.

Posvetitev novega oltarja v Jamljah se je vršila v torek. — Altar je lepo domače delo, s kipom, kar nam je naš g. vikar nabavil iz denarja, nabranega po loteriji. Slovesnost, katere so se vdeležili vsi domačini in s tem pokazali svoje krščansko mišljenje, je bila v vsakem pogledu vzpodbudna za vsakega vdeležnika. Posvetil je altar prečlenjeni nadškof, ob udeležbi duhovnikov devinske dekanije in g. župana devinskega. Ljudstvo, spoznaj, da podlaga naše sreče je pobožnost.

Nagla smrt. V Rihenbergu je naglo umrla Ana Jelušič, trgovka, v visoki starosti. Bila je mirnega in ljubeznivega značaja, zato zelo priljubljena. Imela je na hrani in stanovanju mnogo let ggč. učiteljice, vseh krog 20. — Blag ji spomin!

Poročila sta se 8. t. m. g. Silvester Palm in iz Idrije pri Bači ter ggč. Ana Hvala iz Vrat nad Čepovanom. Bog daj srečo!

Porotna razprava pred goriško poroto bo to pot samo ena. Zagovarjati se ima fin. stražnik iz Dolenj Jernej Feiss radi zločina nad hčerjo po § 127., 131. in 132.

Novice iz Černič. Dobro se je obnesla veselica, ki nam jo je priredilo pret. ned. naše s. k. izobr. društvo. Čeravno je igra »Turki pred Dunajem« precej težka in dolga, vendar so vrli igralci pokazali, da so kos svoji nalogi. »Kmet Herod« je vzbudil mnogo smeha in zabave med poslušalci. Vmes so nam pevci in pevke pod spretnim vodstvom zapeli par lepih pesni in nadarjen mladenič nas pa je iznenadil z deklamacijo krasne Gregorčičeve »Jefejeve prispege«. Čast in hvala vsem, ki so pripomogli, da je veselica uspela tako lepo! Le naprej po tej poti med pošteno zabavo do prave izobrazbe! — Tudi pri nas so razobesili onega Sokola v Adamovem kroju v javno pohujšanje. Vsi poštenu ljudje se zgrazajo nad to ostudnostjo, šolska mladina se pohujšuje, pa tudi minogredoči ptujci so ogorčeni in se čudijo, kako se more kaj takega trpeti.

Ali je ni oblasti, ki bi ustavila to pohujšanje?

Novice iz Šempolaja. Lovska sreča je bila mila lovcu g. Zlobcu, ki je prvi dan odprtja lova na divjačino, ustrelil lepega triletnega srnjaka. — Imamo, žal, pri nas veliko divjačine. — Na petkovem naboru so iz našega vikarijata potrdili izmed 19 nabornikov 15, med temi dva dvojčka. — Pa naj reče kdo, da Šempolajci nimamo fajn fantov! — Tati ovise obiskali od pondeljka do torka po noči našo dobro Marijo, botegarico. Odnegli so ji blago v vrednosti do 80 K in nekaj denarja. Pravijo, da uzmoviči ne morejo biti od daleč. — Mrčesa, zlasti polžev in gosenic imamo toliko, da nam grozno škodo prozračajo v vrtilih ima poljih. Dežja imamo preveč; ne moremo niti trave kositi, a tudi grozdju škoduje prevelika mokrota, zlasti sedaj, ko grozdje cvete. —

Sv. Ivana bomo praznovali po zadnjih odredbah sv. očeta papeža zopet 24. tega meseca. Pred sv. mašo bode procesija s sv. Relikvijami in za tem slovesna sv. maša ob 10. uri.

Plaz na progi vipavske železnice. V ponedeljek 15. t. m. okrog 10. ure predpoldne se je vtrgal vsled preobilnega deževja plaz zemlje v prekopu pred predorom med Batujami in Dornbergom na Dornberski strani in sicer kakih 20 m. visoko ter zasul železniški tir v dolgosti 10 m. Sreča, da se ni to zgodilo, ko je šel mimo vlak. Omeniti je tudi, da, če bi se bila splazila zemlja pol ure prej, bi ne bili imeli Vipavci vlaka od Batuj do Ajdovščine, ker bi ga bil plaz odrezal, in v Ajdovščini niso imeli nobenega drugega stroja. Seveda se je to takoj naznanilo v Trst, odkoder je prišla komisija in vse pomno delavcev z vozovi za odpeljevanje zemlje. V ponedeljek in torek je vozil Vip. vlak samo do plaza pred predorom, kjer so morali potniki prestopati na drugi vlak, ki je vozil do Gorice. Zvečer je bilo zanimivo gledati, kako so delavci spremljali z bakljami potnike iz vlaka na drugi vlak. V torek zvečer je šel vip. vlak v Gorico, vendar bo trajalo se 14 dni, predno odpeljejo vso zemljo.

Vlak povozil otroka. — Iz Devina: Dne 16. t. m. je ekspresni vlak povozil Olgico Antič, devet mesecev staro hčerko železniškega delavca, Antona Antiča, ki biva v tamošnji čuvajnici nad Devinsko postajo. Otroku je vlak odtrgal eno nogo in poškodoval na glavi tako močno, da so se možgane pocedile na tla. Za nesrečne stariše je bil to neizrečen prizor in nedomestljiva izguba.

Holandski častnik skozi Gorico v Albanijo. Včeraj v četrtek, se je peljal skozi Gorico v Trst in dalje v Drač v nizozemski častniški uniformi brat v Draču

ustreljenega poveljnika Thomsona, da ga prepelje domov na Nizozemsko. »Edinega brata sem imela«, je pravil, a še ta je šel iskat smrti daleč od doma, v divjo Albanijo! Ustreljenega Thomsona prepeljejo domov na Holandsko skozi Gorico.

Volitev načelnika za cestni odbor odbora kanalski bo prih. teden, kakor čujemo.

Letina na Vipavskem. Po Vip. dolini so bili kmetovalci v hudi stiski za seno, ker ga niso mogli radi deževja niti kositi niti sušiti. Krmiti so morali s svežo travo. Tudi turšica je zaostala v rasti; mesto da bi bila sedaj že osuta, je komaj plevejo. Trta kaže še precej dobro, vendar se ne ve še, kako se bo razvijala, ker je dež oviral cvetenje. Bog nam daj lepega in toplega vremena.

Na živinski semenj 12. t. m. je bilo prignanih 1000 prešičev, 300 govedi, 30 telet in 3 konji.

Domobranski polk št. 27 pride v Gorico, kjer bo stalno nameščen. V Ljubljano pride pa 22 domobranski topničarski polk.

Nov cestno policijski red za Goriško. Cesar je že potrdil zadnjič sklenjeno postavbo o premembu § 14 cestno polic. reda. Vozniki se bodo morali — ko ta zakon stopi v veljavo — ogibati na levo, ne več na desno.

Hudajuženski most, o katerem se je že toliko pisalo in prepiralo, so letos nekaj prefilkali. Kot se pa sliši iz zanesljivega vira, ga bo jeseni železniška uprava podrla in novega, železobetonskega zgradila.

Krava je zabodla 65letno Terezo Slokarjevo iz Lokavca in sicer tako močno, da so ji visela čreva iz trebuha. Prepeljali so jo v goriško žensko bolnišnico, kjer pa ni bilo zdravnika. Ker se je že opetovano prigodilo, da so morali težko ranjeni ljudje čakati brezuspešno zdravniško pomoč v tej bolnici, je pač skrajni čas, da konča dr. Morpurgo te nerednosti.

Plesi v Dornbergu. Dne 14. t. m. je dornberško starešinstvo vendar le omejilo javne ples, in sicer ostanejo 3 stari plesi ko doslej. Za vsaki nadaljni ples pa bo treba plačati, če ga dovoli župan 200 K. Pravijo, da se je to sklenilo radi župana, ki prerad pleše.

Požigalec? Orožništvo je aretiralo v Šempasu 54 letnega Štefana Peršič iz Trnovega, ki je na sumu, da je zažgal v Ozeljanu.

Pri dirki okrog goriškega Krasa je prvi došel vojak 20. lov. bat. v Krminu Hrvat Franc Gregl. Preteklo je v 5 urah progo dolgo 140 km.

Izvgzni trg v Gorici. Dne 17. t. m. je bilo na trgu: hrušk 12 kvintalov po 44 K; breskev 4 kile po 2 K; črešenj 200 kvintalov po 40 K; grozdčja 4 kvintale po 40 K; ribeza 360 kil po 60 vin.; jagode 20 kil po 1.20 K; fižola 15 kvintalov po 54 K; graha 20 kvinta-

Steckenpferd-

lilijnomlečnato milo

prej ko alej neutržno za oskrbo polti in lepote. Pri-
zodna pisma. Po 80 h povsod.

lov po 22 K; špargljev 7 kvintalov po 68 K; Krompirja 35 kvint. po 13 K. — Dne 18. t. m.: hrušk 7 kvintalov po 40 K; breskev 5 kile po 2 K; črešenj 130 kvint. po 46 K; grozdčja 6 kvint. po 36 K; ribeza 8 kvint. po 52 K; jagod 15 kil po 1.30 K; fižola 20 kvint. po 52 K; graha 10 kvint. po 20 K; špargljev 8 kvint. po 60 K; Krompirja 30 kvint. po 13 K.

Umrli so v Gorici na domu: Ladislav pl. Podkajceki, uradnik v pok. 58 let; Robert Bandel 1 l; Marija Stanč iz Ajbe, 70 let; Katarina Trevižan iz Gorice 79 let; Pav. vit. Sbina iz Rovinja 88 let; Boštjan Šušmelj 6 dni; Emilija Kolenc 1 leto; Dominissini Italia iz Italije 25 let. — V moški bolnišnici: Jožef Cijan iz Št. Andreža 63 let; — V ženski bolnišnici: Ana Schuster iz Št. Lenarta 39 let; Virginija Cumar iz Ločnika 48 let.

Listnica uredništva. Radi preobilice gradiva je moralo mnogo dopisov zaostati. Kar ne bo zastarelo, pride na vrsto! Pozdrav vsem dopisnikom!

Pojasnilo o liliji na Vitovljah.

Ker se še vedno raznaša govorica o liliji na Vitovljah, češ, da je lani za okvir neke podobe v romarski hiši utaknjena, zdaj popolnoma suha lilija pognala novo zeleno cvetno popje, se mi zdi potrebno to »prikazen« pojasniti, da se prepreči vsako razburjenje in nespametno domnevanje.

Lani je neznan romar na pobočju Vitovske gore utrgal gozdno lilijo, ki tam redko sem in tje raste in meseca junija cvete v žareči žolti barvi. Te vrste lilije cveto v naših vrtovih, pa imajo svoje liste le pri tleh, po stebelu pa komaj dva znaka peresc. Divje rastoča je s peresci gosto obraščena, kakor navadna bela lilija »sv. Antona« in ima še to posebnost, ki je vrtna nima, da precej pod cvetjem nizzdoli za vsakim listom tik na deblu požene svoj sadni brbunc. Vseh brbuncov je vobče okoli 10, pod cvetom bolj gosti, ker na vsakem cvetnem roglju, nizzdoli redkejši. Ti brbunčki so gladki, svitlozeleni barve kakor steblo, a ker neporaščeni, izgledajo nekakostekleno. V teh sadnih brbunčkih tiči Vitovska zagonetka. Celo leto se nihče ni brigal za lilijo na podobi v romarski hiši. Ko je pa letos krčmarjeva hčerka pometala sobo in pripravljala za binkošne goste, je tudi našo podobo vzela v roke in oči so jej obstale na starih zelenkastih brbunčkih suhe lilije. Steblo je suho, peresca odpadla, sadni brbunčki so pa ostali sveži, zeleni kar je naravno, ker sad vsu buje precej oja. Slično prikazen vsakdo lahko opazuje na divji oliki, na bošljini, na špargljih in na drugih rastlinah, ki po zimni dajo tečno hrano črnemu kosu. Lilija je sploh močno oljnata in se iz nje tudi napravlja olje, ki se uspešno rabi zoper opekline. Po deklici opozorjeni so tudi druge nevesče oči opazovale popisane sadne brbunčke divje lilije in nastalo je

nepotrebno prerekanje in razburjenje, ki je brez vsake podlage. B. Grča.

OPOZARJAMO na današnje »prednaznanilo« Slov. Dij. Zveze!

Trst in Istra.

Zanimiv volilni shod v Boljuncu.

Za 24. m. m. je sklicalo politično društvo shod v Boljuncu.

Shoda se je udeležilo veliko število ljudi iz Brega, da celo iz Koprščine. Med zborovalci so bili vsi učitelji iz Brega, ravnotako vsi duhovniki.

Shod je otvoril g. kandidat Valentič, ki je predlagal, naj si zborovalci predlagajo in zberejo predsednika shodu. Takoj se je pokazalo, da bo shod buren. G. Miha Bolčič predlaga župnika Jašelj-a iz Klanca. Takoj stavi Matija Žerjal drug predlog, in predlaga nadučitelja Venturinija iz Boršta, ki je bil tudi zvoljen, ker je bilo na shodu mnogo 16, 17 let starih frkolinov. —

Prvi je govoril g. kandidat Valentič in slikal zadnje razmere v deželnem zboru, krivice, ki se gode Slovincem i. t. d. Pojasnil je volilni red in povedal poslanke, ki se imajo v tem okraju voliti: Mandič, Valentič in Škrbec.

Ko je imenoval Šrbca, tedaj so liberalci kar zafvrali in vpili: »dol ž njim«, »dol s tvojim«, »mašo naj gre delat« i. t. d. G. predsednik jih je komaj pomiril, da je mogel govornik dalje govoriti. Naši so se pa oglašili z: Živjo Škrbec« in so jih prekricali. Nazadnje je g. Valentič priporočal oficijelne kandidate. Zopet so vpili: »Škrbeca ne«. Naši pa: »Živjo Škrbec«. Potem se je očitalo »Političnemu društvu«, da je na svojo roko postavilo kandidate, da ni notri nobenega kmeta, da je preveč duhovnikov i. t. d. Zdaj je prišlo popolnoma jasno na dan, kar je trdil »Novi Čas«, da mislijo učitelji odstraniti Šrbca in postaviti baš na tem shodu drugega proti-kandidata, a ne Andrijašiča, ki se je odpovedal, ampak g. Venturinija. Poprej smo še sami dvomili, če ima »N. Č.« prav. A zdaj?

Ko g. dr. Mandič iz situacije spozna, kaj se plete, povzame besedo in pobije vse vskliske liberalcev proti Škrbcu, češ: »Bratje, prosim Vas ne glejte na osebe, ne na stan, ne delajte razdora, Lahj se nam bodo smejali... tako si bomo sami zaigrali ono, za kar se borimo... Z eno besedo: bodite edini.« Govor g. dr. Mandiča je učinkoval na liberalce, kakor da bi jih polil z mrzlo vodo. Niso pričakovali iz ust dr. Mandiča takih besed. Zdaj so bili vsi njihovi računi skrižani. Govoril je tako navdušeno, da so mu liberalci, nevede kaj delajo, ploskali ravno tako kot ne-liberalci. Govoril je proti njihovim željam in namenom, in vendar so mu ploskali. Tako malo razumejo. Oni, ki so razumeli, niso mogli prenesti, da Mandič tako govori in so kar odšli malce na zrak. Bil je prehud poper iz ust g. Mandiča.

Zdaj je bil pozabljen Andrejašič. G. učitelji niso več ust odprli.

G. Šašelj je pa pobil drugi del ugovorov, namreč, da je »Pol. društvo« na svojo roko postavilo kandidate, a je dokazal, da je to obrekovanje, ker so bili vsi krajevni zastopi sklicani v Škofije na sestanek, a ravno iz Dolinske občine ni bilo nobenega.

G. Čemažar je zavrnil v jednatem govoru očitane, da se zanaša potom duhovnov kranjski zistem v Istro in, da to ravno duhovnom - kandidatom ne more očitati.

Zdaj se je oglašil k besedi še g. predsednik Venturini in odgovarjal na zadnji dopis v »Novem Času«: — kdo dela razdor v Istri« in je rekel, da je vse laž, kar piše »N. Č.«. A dokazal pa ni nobene laži... Proti koncu je pozivljaj z ozirom na dr. Mandičev govor, naj se gre torej vendar v boj za narodne kandidate in izrazil je željo, da bi »Pol. Društvo« v prihodnje bolj upoštevalo »želje volilcev«.

V tem smislu je govorilo še par govornikov in shod bi imel biti zaključen. A oglašil se k besedi g. občinski tajnik Anton Sancin in napade g. kanonika, domačega duhovnika in župnika iz Ricmanj, ter očita duhovščini nedelavnost. In tu je zagrešil g. Venturini kot predsednik, ker je pustil, da govornik vleče osebnosti v govor. Vsi govorniki so se dostojno vedli in niso oseb napadali, le g. Sancin ni mogel strpeti, da mu je Mandič zmešal štrečno in potrdil kandidaturo Škrbca. Sancin je bil namreč z g. Venturinijem tudi odločno proti Škrbcu, kar lahko črno na bellem dokažemo.

V svojem govoru, ki ga je celo učiteljstvo obsojalo, je potrdil resnico, ki jo je zapisal »Novi Čas«, namreč, da bi radi odstavili celo g. Valentiča. Sancin je to popolnoma neženirano izjavil in rekel, da so imeli namen namesto Valentiča proglasiti kandidatom Venturinija. Nekaj sličnega, še imenitnejšega je baje rekel g. Sancin po shodu g. Mandiču: »Gospod doktor, vse naše namene ste nam s svojim govorom razdrli.«

Očividno, da če bi ne prišel na shod dr. Mandič, bi učiteljstvo s Sancinom načelu naredilo razdor in ovrгло kandidaturo Škrbca, kakor je »N. Č.« pisal. A, vpričo g. Mandiča in njegovega govora jim je srcé zlezlo v hlače. Seve, vsega tega »Edinosti« ne povedo. Pred njo se delajo angelčke nad strankami.

Proti koncu je g. kaplan Križman, pobijal Sancinove napade na duhovščino in izjavljaj, da duhovnik lahko mnogo stori za narod če tudi ne nastopa v javnosti, ker skrbi za moralo ljudstva in mladine, kajti dokler je ljudstvo moralno zdravo, mladina čvrsta, tudi razne naprave, društva ne bodo mogla kmetu dosti koristiti. Rekel je: liberalci ste čudni, če je kje duhoven zraven, pravite: »farji povsod vti-kajo nos; če ga ni, pa mu očitete nedelavnost.«

Lep prizor je bil, ko je svobodomslec Lotrič, ki je odpadnik od katoliške vere, g. Križmanu očital, da sta 2 duhov-

nika kandidata: »Mandič je tudi duhovnik.« G. Križman pa Lotriču dokaže, da ni res in pravi: »Če kdo postane, brezverec, t. j. odpade od katol. vere, ali je še kristjan? Pred ljudmi ne več. Saj zato je odpadel od vere, da ne bo več prištet med katoličane.

G. Lotrič, kateremu so te besede šle, je bil kot polit. Nato je bil shod zaključen. Zmagalo je Politično društvo in pravica.

Pri ožjih volitvah v Istri je v Pulju z večino 46 glasov zmagal laški liberalce Corenich. Pomagali so mu Nemci. V 1. volilnem okraju pa je zmagal kršč. socialni Italijan Spadaro s pomočjo Slovencev.

Današnje volitve v Istri iz kmečkih občin utegnejo biti burne. Liberalno učitelstvo strastno agitira proti župniku Škerbecu iz Kerkave ter agitirajo za kmeta Andrijašiča, ki ga pa volijo tudi Lahoni tega okraja. Res, zanimivo bratstvo! Rajši s sovražniki naroda ko z duhovniki, to je geslo liberalcev povsod!

Književnost.

Novi Brevir v 4 delih izdaja P. Marietti Turin. Cena za 8×14 cm broširan 12 K, vezan v usnje rdeča obreza 23 K, vezan v usnje zlata obreza 27 K, cena za format 11×17 cm broširan 24 K, vezan v usnje rdeča obreza 40 K, vezan v usnje zlata obreza 45 K. Dobiva se v knjigarni **Kat. Tisk. Društva v Gorici**.

Darovi.

Slovenski Straži so darovali: Janez Pegam, žel. čuvaj, Hudajužna 1 K; Josip Korsič, namestniški sluga, Trst, 10 K; Moška Marijina družba v Gorici, ob pri- liki romanja na Sveto goro 22 kron 37 vin. — Podružnica Št. Serjan pri Gorici, z nabiralnika, 3 K 38; — Podružnica Št. Ferjan pri Gorici (članarina) 16 K 50.

Novi čas prihodnjega tedna.

21. nedelja: 3. pobink. — Ned. ev. Prilika o izgubljeni ovci. Luk. 15, 1—10. Nedelja posvečena »Srcu Jezusovemu«: pred in med sv. mašo slovesna posvetitev vseh naših duhovnij presvetemu Srcu J. — Češč. sv. R. T. na Velikem Dolu in v Št. Petru. — Praznik sv. Alojzija: patron mladine in zavetnik Marijinih družb. — Sv. Alojzij Gonzaga umrl v Rimu l. 1591. Posvečena mu je pri nas edina kapelica v Alojzijevišču. Naj bi sv. Alojzij varoval ta naš prepotrebni zavod, ki nam je vzgojil že toliko duhovnikov.

22. ponedeljek: sv. Ahacij, muč. patron podružnice Prelesje Desklah. Danes ob 75.5 začne poletje. —

23. torek: sv. Eberhard, šk.

24. sredo: Rojstvo sv. Janeza Krstnika. — Sv. Janezu Krstniku so posvečene župne cerkve v Devinu, Ajdovščini, Čepovanu in Idriji ob Bači; vikarijske cerkve v Pla-

veh in Vrtojbi, ter podružnice sv. Ivan v Getu v Gorici in Kal (Bovec). Sv. Ivanježelni patron v Slavoniji.

25. četrtek: sv. Viljem, opat. umrl l. 1142 v Italiji.

26. petek: sv. Janez in Pavel, mučenika, umrl l. 362 v Rimu.

27. sobota: sv. Ladislav, škof, deželni patron Sedmograškega t. Danes vilija in post k prazniku sv. Petra (ki bo v ponedeljek.)

28. nedelja: 4. pobink.

Slov. Straža potrebuje pomoči!

SAMO K 10.

stane v prvi gorenjski razpošiljalnici

Ivan Savnik, Kranj

— št. 165. —

4 1/2 metrov volnenega blaga za eno fino žensko obleko, poljubne barok,

1 zelo fini robec za na glavo,

3 lepi žepni robci iz šifona,

2 para močnih ženskih nogovic,

1 svilnat pas in še več drugih različnih stvari za povrh.

Ista množina še boljše vrste K 15.—

najfinejše 20.—

Zahtevajte brezplačno različne vzorce za ženske in moške obleke!

Solidno domače podjetje!

Okrožnica.

Usojam si naznaniti preč. duhovščini, da preselim svojo dobro založeno in vsakemu znano trgovino, h kateri spada tudi delavnica za bogoslužne predmete s 1. junija

v Gledališko vlico

(vla Teatro) št. 11,

ostajam najponižnejšim

FRANC LEBAN

Gorica, via Teatro št. 11

Zemljemerec, stalno zapri- seženi sodni izvedenec, inženir za stavbe poslopij, mostov, cest, železnic, vodovodov, vodnih potov, jezov i. t. d se toplo priporoča za obilna naročila

Ing.r Arnošt Reif

Via Ugo Foscolo

blizu državnega kolodvora

„Slovenski Straži“ prinese pomoč, Vam morda bogastvo, čitajte!

475.000

kron, oziroma frankov in lir znašajo vsakoletni glavni dobitki velike skupine

5 originalnih vrednostnih srečk 5

kojih 13 vsakoletnih žrebanj se vrši dne

2. in 15. januarja,

1. februarja,

1. marca (dve),

1. in 14. majnika.

1. julija,

1. avgusta,

1. septembra (dve),

14. novembra ter

2. novembra.

375.000

kron, oziroma frankov in lir znašajo vsakoletni glavni dobitki manjše skupine

3 originalnih vrednostnih srečk 3

kojih 9 vsakoletnih žrebanj se vrši dne

2. in 15. januarja,

1. februarja,

1. in 14. majnika,

1. julija,

1. avgusta,

14. septembra ter

3. novembra.

Kupnina za veliko skupino vseh 5 srečk se plača v 60 mesecih po 6 K, za manjšo skupino vseh treh srečk pa v 60 mesecih po 4 K.

Vsaka srečka mora najmanj enkrat zadeti! Vsi dobitki se izplačajo v gotovem denarju!

Vse srečke imajo trajno vrednost denarja in igrajo po izplačilu kupnine še dolgo vrsto let brez vsakega nadaljnjega vplačevanja, torej zastonj.

Vsak cenjeni naročnik zamore dobiti nagrade in premije ter na ta način kupnino zase naročenih srečk poljubno znižati ali sploh dobiti jih zastonj. Pojasnila daje in naročila sprejema za „Slovensko Stražo“

Valentin Urbančič, Ljubljana 6.

ŠIRITE „NOVI ČAS!“

Ivan Kacin Ljubljana

Sv. Petra cesta 51.

Prva slovenska izdelovalnica harmonijev po am. sist. Izdelujejo se vsake vrste harmoniji za cerkve, šole, pevška društva, zasebnike. Sprejemajo se popravila starih harmonijev, oglašanje, zamenjava. Dobijo se tudi posamezni kosi. Za 300 kron se že dobi lep Salon-Harmonij z 10 registri. Zahtevajte cenik. Plačila tudi na obroke!

Na stanovanje in hrano

sprejme dijake družina v GORICI.
Več pové upravništvo »Novega Časa«.

PAVEL RIJAVEC,

Rupar Šentviška gora št. 2.

nad Hotenjo na hribu se prodaja posestvo, na katerem lahko redi več goved njive in gozd z gospodarskimi poslopji, hiša, hlev in klet. Več pové lastnik.

Naznanjam,

da sem po moji večletni praksi kot

SOBNI SLIKAR

začel to obrt

v tolminskem okraju.

Se priporočam preč. duhovščini in slav. občinstvu za naročila!

Jernej Jelinčič,
sobni slikar

Dolje pri Tolminu.

Trgovski dom v Gorici

Najnovejša moda v rožicah, kakor vse vrste blago se prodaja po čudovito nizki ceni.
Največja izbira novosti. **Pregrad & Černetič.**

: Devica orleanska :
v CENTRAL BIO v Gorici od dne 23. t. m. naprej

Kdor je videl v Central Bio film „ŽIVLJENJE IN SMRT JEZUS-A“, ta vé, kako dovršene so predstave v omenjenem Kinematografu in ne bode prezrl ogledati si velikansko ter podučno delo

Devica orleanske.

Da se ustreže okoličanom bodo predstave tudi dopoldne od 9. ure naprej.

Opozarjamo na to poučno delo tudi vsa šolska vodstva.

Nabožna priloga o priliki praznika presv. Srca Jezusovega dne 19. junija 1914.

Enkrat na leto.

Saj to ne spada v politični list! — je nekdo dejal, ki je lani tozadevno številko »Novega Časa« dobil tako-le v rok. Take stvari — je nadaljeval — spadajo v nabožne liste, kakor so n. pr. »Cvetje«, »Bogoljub« i. t. d. »Novi Čas« pa je list, ki deluje sicer v smislu katoliških načel, ampak nabožen list pa ni! — Imel je nekaj prav tisti, ki je lani tako govoril, a motil se je vendarle. Prav je imel, ko je trdil, da »Novi Čas« ni nabožen list, toda hudo se je motil, ko se je postavil na stališče, da take stvari sploh ne spadajo v političen list. Isto je kakor če bi bil rekel, da ta ali oni ni duhovnik, ampak advokat in da radi tega nikdar ne sme govoriti o sv. obhajilu, ali spovedi, nikdar o češčenju Matere Božje ali kaki drugi strani katekizma. Zakaj pa bi ne smel, če tako prilika nanese? Še dobro, da zelo dobro upliva na vse, če to napravi.

Kar sme katoliški lajik, to sme pri posebnih prilikah pač tudi katoliški časnik. Kot tako enkratno priliko tekom leta si je »Novi Čas« izbral ravno praznik presvetega Srca Jezusovega. To je praznik, ki postaja med našim narodom vedno bolj domač. Že se dobe cele občine, kjer ta dan nihče ne dela in si vsak prizadeva da praznik svečano obhaja s pristopom k sv. obhajilu in obiskom službe božje, ki se v domači cerkvi vrši kakor ob prvih praznikih v letu. V Gorici je ta dan slovesna služba božja skoraj v vseh cerkvah, v zavodih, posebno notredamskem in uršulinskem samostanu je praznik presv. Srca Jezusovega praznik prve vrste. Cerkve se polnijo ob tem dnevu in množice silijo svete navdušenosti k mizi Gospodovi, kjer Božja Ljubezen kliče vsem brez izjeme: Pridite k meni vsi..

Praznik ima tak pomen, da ga prav lahko vsakdo more razumeti. In če ima le iskrico še resnične udanosti do Gospoda, ki je nas toliko ljubil in nas še vedno z vso neskončno ljubeznijo objema, tedaj se mu nehote želja vzbudi, da današnji dan praznuje takò, kakor njegov pomen nalaga. Kaj je pomen današnjega praznika?

Sam Gospod je ta pomen razodel v prikazni, ki jo je imela bl. Marijeta Maria Alakôk dne 16. junija 1675. Prikazal se ji je, ko je molila v cerkvi pred sv. Rešnjim Telesom, pokazal ji je svoje božje Srce ter ji govoril: »Glej to Srce, ki je ljudi tako zelo ljubilo, da si ni ničesar pridržalo in se ničesar zbal, ampak se popolnoma izčrpalo in izželo, da bi jim svojo ljubezen izpričalo. Kot plačilo za vse pa dobivam od večine le nehvaležnost, ko ravna v tem zakramentu ljubezni prezirljivo, brez spoštovanja, sakrilegično in hladno z menoj. Kar me pa še najbolj boli, je okolnost, da me žalijo celò one duše, ki so meni na poseben način posvečene. Zato zahtevam od tebe, da se prvi petek po ti osmini (sv. R. Telesa) določi kot koseben praznik za češčenje mojega Srca. Tu naj se mu s slovesno izjavo poda zadoščenje, ljudje pa naj prepemajo sv. obhajilo v spravo za žalitve, ki jih mora prenašati, ko je v počeščenje izpostavljeno na oltarju. Obljubujem ti, da se moje Srce razširi in v največjem izobilju učinke svoje ljubezni na vse one razlije, ki ga bodo na tak način častili in si prizadevali, da mu bodo isto češčenje tudi drugi izkazali.«

Praznik je ustanovljen, da podajo ta dan verniki presv. Srcu našega božjega Izveličarja zadoščenje s tem, da sprejmejo sv. obhajilo ter je presv. Srcu darujejo v spravo za žalitve, ki jih mora od ljudi prenašati. Zadoščenja želi naš božji Izveličar! Ljudje grešijo; grešijo na vse mogoče načine; grešijo grozovito in žalijo neizmerno ono ljubezen božjega Srca, ki je za nas vse dalo in vse žrtvovalo. Največji dokaz ljubezni božje do nas pa je sv. Rešnje Telo, kjer Jezus prebiva pod podobo kruha še po smrti in po vnebohodu med nami. Prebiva med nami povsod, ker se od nas ne more ločiti, ker nas takò neizmerno ljubi... In ljudje? Kakò malo razumejo ljubezen božjega Srca! Kakò jo želijo, kakò grešijo nad to ljubeznijo! Zadoščenja želi in pričakuje Gospod od nas tudi za vse to. Za to je današnji praznik.

Kakò zahtevajo vendar ljudje povsod zadoščenja! Če

je kedo po krivici žaljen, že hoče zadoščenja, in naj velja kar hoče. Če je čast kake države razžaljena, že se zahteva zadoščenja tudi če ima vojska izbruhniti. Tako med ljudmi! Ko pa je žaljen Bog — gospodar vsega sveta — tedaj pa nihče ne misli, da mu poda zadoščenja. Če tudi greš k spovedi, se svojih grehov kesaš, prosiš Boga za odpuščenje in sprejmeš naloženo pokoro v zadoščenje, kako malo je vendar vse to in kako redkokrat se k temu pripraviš! Pa če tudi to malo vpoštevamo, kdo daja Bogu zadoščenje za grehe in žalitve drugih ljudi, ki k spovedi nikdar ne gredo in kesanja nad grehi niti ne poznajo? Sto in sto milijonov je takih. Tu vidimo, kako zelo umestno je, kako lepo a tudi potrebno, da se kristjani vsaj enkrat na leto zberejo v cerkvah in potom vrednega in s posebno pobožnostjo prejetega sv. obhajila presv. Srca našega božjega Izveličarja podajo za druge in zase zadoščenje, kakor je božji Izveličar sam želi. Blagoslov hoče sipati za to na občine, na družine, na družbe in vstanove, ki delajo tako. Pridružite se Vi vsi, dragi čitatelji, onim, ki danes dajejo zadoščenja. Enkrat na leto bodimo v tem vsi eni »Novi Čas« in Vi vsi!

Najlepši moj praznik Jezusovega Srca.

Pred petimi šestimi leti je bilo. Lepega junijevega dne me je nesel vlak preko Gornjega Štajerskega na Solnograško v prijazni Švarcah (Schwarach) — lokalni patrioti so mu nadelo ime »solnograški Meran«, — znan izza zadnjih let posebno vsled turske železnice, ki se tu odcepi od proge Solnograd — Inomost, in jo nato krene v lepo gaštajnsko dolino (Gastein), predere v dolgem predoru gorski zid med Solnograško in Koroško in jo naposled skozi blejsko in bohinjsko okolico privije v baško in soško dolino, odkoder hiti potem skozi vipavsko dolino proti bogatemu Trstu.

Tistega leta je bilo torej, ko sem se ravno četrtek pred praznikom presv. Jezusovega Srca vozil v Švarcah. Železna cesta nas je vodila skozi lepe, zelene

alpske doline. Vrhovi najvišjih gorá so se belili še v snegu, visoko gori proti vrhovom in po vseh nižjih gorah pa so se vrstili temni gozdi in razsežni planinski pašniki, polni zelenja in solnčnega soja. Po obdelanih njivah je cvetela rež, po travnikih je poigral lahni vetrec z bujno rastočo travo, pretkano z raznovrstnimi belimi, rdečimi, modrimi in kaj vem še kakšnimi cvetovi. Sploh vse je bilo polno ljubljene, svežega planinskega zraka, solnčne svetlobe in raznolikih barv, katere je pričaralo na to lepo zemljo zlato solnce gori na modrem nebu, solnce, kralj barv.

Moje misli pa so naposled ostale popolnoma pri divjih rožah v zelenih mejah, in pri njih gosposkih sestricah, pri vrtnicah, žarečih tudi tam po malih, skrbno ograjenih vrtovih, mimo katerih smo v naglem diru švigali.

Oj ti roža, ti ognjena rdeča kraljica cvetlic, ti hčerka bujnega solnčnega junija, ki poganjaš iz bodečega trnjevega stebela, bodi mi pozdravljena! Koliko misli budiš v misleči duši!

Simbol si ljubezni. Kratkovidne pameti in plitva srca te imajo le za simbol svetne spolne ljubezni. Koliko bolj si simbol tiste svete in junaške ljubezni, ki je navdajala nekdanj in navdaja še vedno mučence, ki so tudi cveteli in cvetlo v baržunastih rožah lastne mučeniške krvi. A najbolj si simbol tiste ljubezni, ki je na vinski gori Kalvariji iztisnila iz nebeškega grozda, iz presv. božjega Srca, na trsu sv. Križa nebeško opojno, plemenito in močno vino — presv. Rešnjo Kri...

In prav, da poganjaš iz trnjevega stebela! Prava ljubezni je požrtvovalna: zase obdrži trnje, da drugim nastilja z rožami. Oj ti trnje Jezusove ljubezni, kako gosto si bilo nastiljano na potu Zveličarjevega življenja! Ali ravno ob tebi mi gori še bolj in dehti še slaje roža njegove ljubezni...

„Švarcah!“ — krepki izprevodnikov glas me predrami iz ljubih mi misli. Prijazen kraj ob zeleni Salcahi (Sa'zach) v zeleni, ozki dolinici. Pozdraviva najprej Zveličarja v lepi bell cerkvi, najboljši naši dnanki v vsakem tujem kraju: spodobi se, da velja Njemu najin prvi pozdrav!

S pročelja cerkve se vije zastava, vrata so z zelenjem ovita in znotraj se je odela v ukusno praznično obleko. Spretna roka umiljene sestre, — cerkev je njih last in poleg cerkve imajo precejšnjo bolnišnico — ki hodi tiho tam okoli velikega altarja, je vse to uredila. In glej! — med kitami cvetja na altarju prevladuje roža, vrtnica! Oj ti neznana usmiljenka, ali si bila tudi istih misli, ko si kinčala oltar Jezusovega Srca, kot jaz, ko sem razmišljal o roži?

Mrak je padal na svežo naravo. Z lin je zadonela bronasta pesem: Ave Maria! In ko je bila odpeta ta, pa so se zazibali vsi zvonovi in v ubranem akordu veselo oznanjali, da je jutri praznik Jezusovega božjega Srca. Tam v bregu za cerkvijo pa se je med belim dimom zablistalo: krepak strel, in potem še eden in še in zopet in zopet! Glasno se odmevali strel in zvonovi od gora in nosili po vsej dolini

vest, da se jutri slavi v Švarcah vesela slovesnost presv. božjega Srca.

„Neki kmet, vzoren katoliški mož, vnet častilec Jezusovega Srca“, tako mi je razlagal predstojnik misijonske hiše poleg cerkvice, „je naredil posebno ustanovo za slovesno praznovanje tega lepega praznika: odtod vse to, kar vidite in slišite.“

Tisti večer sem šel k počitku z zavestjo, da bo jutri lepo. In s tako zavestjo se sladko počiva.

Nisem se motil. Na vse zgodaj so zopet zapeli zvonovi, in so dramili glasni strel: „Zor je! Pridite k božjemu Srcu.“

Ob določeni uri je bila cerkva polna najbolj mešanega občinstva, ki jih je navdajala vse le ena misel, misel v Jezusovem Srcu. Pričela se je presv. daritev.

S kora se je oglasil koralni introit (pristop), ki je za ta praznik tako lepo komponiran in ki je imel zame še vselej, kadar sem ga slišal, v sebi nekaj skrivnostnega: Misereatur... Usmilil se bo po velikosti svojega usmiljenja: ni namreč zavrgel iz svojega srca in pahnil od sebe človeške sinove; dobrotljiv je Gospod vanj upajočim, duši ki ga išče. Aleluja, aleluja.“

Prelepe besede, prelepa melodija! Ob teh besedah, ob taki melodiji se lahko preiščuje vso mašo, posebno na praznik božjega Srca.

Presv. daritev se je vršila dalje po znanem, ali vedno novem nam obredu. Milodoneči zvonček pozvoni k sv. obhajilu. O to sv. obhajilo!

Pri obhajilni mizi, glej, cela vrsta usmiljenk v svojih snežnobelih kornetah! Ne bi mogel reči, kje se ta korneta vidi lepše: v bolniški dvorani med dolgi vrstami bolniških postelj ali v cerkvi pred Najsvetejšim.

In čemu ti bo sv. obhajilo, ti uboga usmiljenka?

Če nikoli, danes lahko umevan ta tvoja sv. obhajila. Saj je čisto naravno, da se iščejo sorodna srca; kako tvoje usmiljeno srce ne bi imelo ljubezni do preusmiljenega božjega Srca? A ne samo ljubezni iščeš v tej skrivnostni in presveti združitvi z božjim ženinom; tvoja služba tirja čisto naravnost heroičnih moči. In odkodi naj bi jih jemala, če ne iz tega vsemočnega, prebogatega in presvetega Srca?

Za sestrami pa priklekne k obhajilni mizi krđelo otrok, dečki s širokimi belimi trakovi preko rame, deklice v belih krilcih in — z mojo rožo v laseh! Prav, prav, ve drobna jagnjeta, vaše mesto je na Jezusovem Srcu, kakor vas je že nekdanj sam vabil: „Pustite male k meni in nikar jim ne branite!“ In nežno lilijo vaših nedolžnih src, kdo vam jo bo znal bolje obvarovati kot ta božji vrtnar?

Za njimi poklekne k Jezusovi večerji gruča deklet. Svetinja se jim blesti na modrem traku, Marijina družba je! O s kolikim veseljem je gotovo sprejel božji Zveličar ta mlada srca, ki mu jih je pripeljala k obhajilni mizi njegova in njih božja mati, Marija! Oj ti bela, deviško dehteča hostija, ki zaklepaš v sebi tisto Srce, ki je vir vseh milosti, kaj bi nare-

dila iz naše nadepolne mladeži, če bi bila ti njen vsakdanji kruh!

In zopet čakajo nove vrste: kmečki ljudje, možje in žene, fantje in dekleta. Zdravje jim gleda iz oči, sveža moč se pozna vsaki njih kretnji, ali iz neke svete resnosti njih obraza odseva tudi zavest, da so bojevniki proti svetu, proti peklen-skim silam in proti lastnemu srcu. Tu iz presv. Srca so se zdaj prišli napiti moči in junaštva.

Prav nazadnje pa pristopijo še tisti bolniki, ki so toliko okrevali, da so mogli v cerkev. Počasen in negotov jim je korak, par jih morajo spremljati in podpirati celo usmiljenke, težko pokleknejo in s solzami v očeh se vračajo počasi nazaj v klopi. Ali ni bilo veselo Srce Jezusovo tudi teh?

Saj je bil tako vabeč njegov glas, ko je nekdanj govoril: „Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi iz jaz vas bom okrepil.“

Dolgo je trajalo sv. obhajilo: do malega vsi v cerkvi navzočni so ga prejeli. Kar sama od sebe mi je oživila v glavi misel: „Teh ljudi pa moraš biti vesel, o Jezus! To so res tvoji ljubljenci.“

In ko smo zvečer slovesnost zaključili — sv. Rešnje Telo je bilo ves dan postavljeno in ves dan je bilo v cerkvi dovolj ljubečih molilcev — sem si rekel: „O ti prazni svet, kaj so vse tvoje gledališke predstave in vse tvoje veselice v primeri z enim samim takim dnevom? Koliko luči, moči, tolažbe, novega upanja, srčne ljubezni se je pretočilo danes iz božjega Srca v človeška srca; koliko veselja in miru! Z Bogom, z Bogom, ti prelepi, ti milosti polni dan!“

In ko je zvečer kakor v proslavo tega lepega dne zabliščalo vse gosto zlatih zvezd na čistem modrem nebu; se mi je utrnula v srcu želja: „Daj, o Jezus, da tako in še bolj slavé tvoje Srce tudi moji Slovenci! Majhni smo sicer, ali ti nisi Odrešenik poedincev, marveč tudi celih narodov.“

Tako-le sem praznoval tistega leta praznik božjega Srca med Nemci in moram reči, da je bil zame izmed vseh, kar sem jih že praznoval druga leta, najlepši.

Dr. Ant. Zdešar, C. M.

Pred oltarjem presv. Srca Jezusovega.

(Premišljevanje).

Moj duh te objema...

Iz moje mladosti
grenkosti

neštete in ure prebridke v okovih naslade in teme moči in satana zanjke in vade — Gospod!

po milosti tvoji vse strte so —

Vesolja so solzne oči,

ki k Tvojemu Srcu zdaj vprte so.

In blažen, očetovskomil Tvoj nasmeš!

A moje oko, oko slepca, ki blodi brez

[steze v nočeh,

nasmeha prej vedelo ni...

In Tvoj ljubeznivi objem,
pritisk na Tvoje Sreč!

Krepko so objemale zanjke naslade po-
[čutno meso]

in v blato tiščale so misli, želje —

jaz, revež nad svojim goričjem

še peval sem pesem o sreči...

Nebeški Tvoj mir!

Razdvojil mi dušo spoznanja pekoči je
[strup,

ko kazni pečat je nosilo telo,

in up in obup

sta v srcu za večnost se bila —

z grenkostjo nemira in beganja sta me
[pojila —

A milosti Tvoje

pogreznil se žarek v srcé je

in zmagal je up in vse misli so moje

vzljubile le Tebe in Tvoje

presveto Sreč.

Moj duh Te objema

in gleda prikazni bodočih dni...

Peklenska pošast se hudobno reži,

poklada spet zanjke na mračne poti —

Gospod!

Naj hodim brez varstva ob zanjkah

[še tod?

Naj v blatu in breznu peklenskih kon-

[čana bo pot?

Delivec neskončnih dobrot!

Molitev ponižno in k Tvojemu Srcu

[kipečo

in dušo zdaj čisto in še koprnečo

po Svoji vpodobi jo želji

in slednjic vpijočega vslihi:

Gospod!

V skušnjavo, v skušnjavo nikar me ne

[pelji!

D. O.

Kapucinska cerkev v Gorici.

Kdo je ne pozna? Na koncu mesta je; ni na vidnem prostoru kakor cerkev sv. Ignacija; ni na griču, da bi se jo že od daleč zapazilo; nima visokega zvonika, nima zvonov, a vendar kje dobiš človeka, ki bi za kapucinsko cerkev ne vedel? Ko se bližajo prazniki, ko je doba velikonočne spovedi — pa lahko vidiš, kako ljudje romajo tja dol, in kako radi delajo to! Ne dež, ne blatna pota, ne mraz, ne vročina jih ne more zadrževati, da bi tja dol ne šli. Vsa pota vodijo v Rim, pravi neki rek; v Gorici pa vsa pota vodijo h kapucinom! Ljudje jih pač radi imajo. Že vedó zakaj.

Tu hočemo nekaj o kapucinski cerkvi spregovoriti. Nova je prostorna, a ni bilo vedno tako! Vsem je bila gotovo še znana stara mala cerkev sinov sv. Frančiška, ki je stala skoraj na istem kot sedanja. Majhna, lična in snažna. Dalo se je kaj lahko s pobožnostjo moliti, kar večinoma vsi radi priznavajo. Temeljni kamen tej stari cerkvi je bil položen 20. oktobra l. 1591. a posvečena je bila 7. septembra l. 1596 od prečastitega D. Frančiška Barbaro, takratnega oglejskega patrijarha v čast Matere božje v nebovzete. Toliko nam je znano

iz daljne preteklosti. Drugih podatkov ni na razpolago o njej, kakor tudi o samostanu ne, ker so se izgubili arhivi beneške provincije, h kateri je do l. 1600 spadal goriški kapucinski samostan. Stareji ljudje se bodo spominjali, da je bila prejšnja cerkev do časa pred 30 ali 40 leti jako priprosta in zelo revna. Rajni eksprovincijal č. P. Rafael Oblak si je pridobil dosti zaslug za njeno notranjo lepšavo. Dal je narediti nova dva stranska oltarja sv. Jožefa in sv. Ane, nov tlak in še marsikaj drugega. Dobila je torej pod njegovim vodstvom in po njegovi skrbi vse drugačno, lepšo obliko. Zato so verniki še raje prihajali v to ljubko svetišče.

Sinovi sv. Frančiška, kapucini, so že v prejšnjih časih upeljali razne pobožnosti in skušali biti v tolažbo onih, ki so jo iskali pri sv. zakramentih. Že od nekdaj so bile v kapucinski cerkvi oblegane spovednice, zlasti v postnem časni. Sploh se je od leta do leta bolj uvidevalo, da cerkev ne zadoštuje več mnogim potrebam, da je premajhna, saj so mnogi pobožni verniki večjih shodih ali praznikov morali ostati zunaj svetišča.

Iskrena želja vernemu ljudstvu postreči, zlasti božjo čast povišati je l. 1910 nagnila samostansko predstojništvo, da je pričelo z delom. Namen je bil cerkev samo razširiti na levo stran, to je, dodati še eno stransko ladjo. Ker so bili zidovi stare cerkve zelo razrušljivi se je moralo ta namen opustiti in postaviti so morali popolnoma novo svetišče, katero je od prevzviš. knezonadšk. Dr. Frančiška Sedeja posvečeno istotako v čast Matere božje Vnebovzete. Nekaj mesecev pozneje, 29. oktobra 1911 sta bila še 2 stranska oltarja, Srca Jezusovega in Lurške Matere božje od istega Prezvišenega posvečena. Tekom časa je cerkev dobila prižnico, in ostale stranske oltarje: Žalostne Matere božje, Sv. Frančiška, Sv. Jožefa in Sv. Antona. Stroški so bili veliki in samostanu ni preostalo drugega, kot trkati na dobra srca, ki so se tudi odzvala. Ljubi Bog gotovo ne pozabi onih, ki so količkaj prispeli k zidavi njegove hiše.

Različne pobožnosti. Verniki iz mesta in okolice zahajajo kaj radi tudi v novo cerkev. Vsak prvi petek se daruje v čast presv. Srcu Jezusovemu sv. maša ob 6^{1/2} z izpostavljenim Sv. R. Telesom, potem so litanije Srca Jezusovega, zatem blagoslov. Dasi se vidi vsaki dan lepo število sv. obhajil, je gotovo še obilnejše in sicer znatno obilnejše dan prvega peka število obhajil.

Rado se zbira pobožno ljudstvo ravno ta dan v cerkvi pri kapucinih to tem bolj, ker se v cerkvi časti lepa podoba Srca Jezusovega, na zgorej imenovanem oltarju.

Jako obiskovane so bile sedaj že dve leti slovenske postne pridige, ki se tam ob nedeljah v postu vrše; zlasti pa se je pobožno verno ljudstvo vedno rado zbiralo h križevem potu v postnem času, tako da morda v nobeni cerkvi v Gorici ne vidiš pri pobožnosti križevega pota toliko obiskovalcev.

V adventu se obhaja devetdnevnic od prazniku Brezmadežnega spočetja, zjutraj slovensko, popoldne laško in devetdnevnic sledi takoj 8 dnevna priprava na praznik Rojstva našega Gospoda Jezusa Kristusa.

Nova že kakor deloma stara Kapucinska cerkev je bila in je še kraj velikonočne spovedi tudi za vojaštvo v Gorici. le-to pa se hvaležno skaže stem, da o velikonočni procesiji slovesno spremlja od mrtvih vstalega Zveličarja.

Nova kapucinska cerkev izvršuje silno važno vlogo tudi radi tega, ker se nahaja vse polno ljudskih in meščanskih šol, ki imajo v njej svoje predpisane verske vaje.

Tudi lepo število letnih sv. obhajil se lahko zaznamuje; najmanj 50.000 vernikov na leto pristopi v kap. cerkvi k mizi Gospodovi. V kapucinski cerkvi je tudi sedež tretjega reda sv. Frančiška za laške prebivalce v Gorici.

To je dragi čitatelj, kapucinska cerkev v Gorici. 50.000 jih pristopi samo k mizi Gospodovi! Koliko jih je po tem pr. sv. spovedi, koliko dan za dnevom pred tabernakeljem! Patri kapucini so res dobri možje, ki s polnimi rokami posredujejo med Bogom in ljudstvom. Novo cerkev so sezidali le v čast božjo pa v blagoslov in korist naših nesmrtnih duš. Spominjaj se tega, če se v cerkvi nahajaš, in ne zabi pokazati hvaležnost svojega srca tudi s tem da rad in vesel s svojimi darovi prispevaš v pokritje velikih stroškov, ki so s cerkvijo združeni in čakajo še vedno pokritja. Pomni, da Bogu daš, kar tuka daš, in da ostane Bog Tvoj veliki plačnik.

Dodatek: Glede božje službe ob nedeljah in praznikih ter mej tednom bod objavljeno:

Ob nedeljah in praznikih so stalno sv. maše: ob 4^{1/2}, 6^{1/2}, 8., 10., popoldne pa blagoslov ob 4^{1/2}.

Mej tednom pa so sv. maše ob 5^{1/2}, 6., 6^{1/2}, 7., 8. Izvanrednosti se objavijo na tabli zunaj cerkve. Spovedancem se po streže v vseh treh jezikih.

Zakaj?

(Raznim izobražencem v premislek!)

Naš vek se po pravici imenuje vek napredka, vek iznajdb. Visoko se je povzpел človeški duh. V vseh panogah človeškega delovanja se opaža neprestan dviganje, izpopolnjevanje. Odkod ta na predek, kje mu je iskati izvora? Svoj začetek in svoje vspehe ima pripisovati komu pač? — malemu vprašanju, ki s glasi »zakaj?«

»Zakaj?« — ključ napredka.

Duh človeški opazuje naravne pojave, raziskuje po vzrokih in učinkih, pri sluškuje naravnim zakonom ter jih poter sam smotreno uporablja. Vsa veda temelji na zakonu **vzročnosti** in **smotrenosti**. Veščak nam na neštevilne pojave naravi poda takoj točen razlog ali vzrok, če mu staviš vprašanje: »zakaj to ali c

no?« Kar se je pa enemu posrečilo pridobiti in raziskati, porabi drugi, sleherni postavi nov kamen na prejšnji temelj. Toda povsod je privedel človeka na kak resničen uspeh pravi odgovor na vprašanje **zakaj?**« To vprašanje, ali **prav za prav** **stremjenje po rešitvi tega vprašanja, je podlaga človeškega znanja, je ključ napredovanja.** Vsled tega ni sledu o napredku in o vedi pri stvareh, ki nimajo razuma, ki ne vedo odgovora na vprašanje: »zakaj?« Živali delujejo sicer smoteno in modro — a ne razumno, ker delajo kakor stroj, ki se ne zaveda svoje smotrenosti in **ne vé zakaj tako dela.** Sledovi razumna pri živalih in drugih neživih stvareh — so pečat onega Razuma, ki je stvarstvo tako smoteno uredil — da ga ni pojava v naravi, ki bi ne pričal o nad vse modrem pravzroku.

»Zakaj?« — je prvo življensko vprašanje.

In vendar — čudno! Za vse še tako neznatne stvarce na svetu — se zanimaš, izobraženec, povsod priznavaš smotrenost, povsod upoštevaš vprašanje »zakaj?« Ko te pa vprašam: Povej mi, človek, zakaj si na svetu, kak je pomen in smoter tvojega življenja? — se pa čisto z nejasno in negotovo izjavo izogneš določenemu odgovoru. Nerazumljivo! Zanačajmanjše peresce na bilki, za najmanjši členek na telesu žuželke veš pojasnila! Na temeljno in najvažnejše vprašanje ki se tebe samega tiče — pa ne! Čemu si človek, na svetu? Imaš-li le naraven smoter le v tem življenju, ali te čaka še drugo, nesmrtno življenje onkraj groba? To vprašanje je pač vredno vprašanje človeškega razuma. Ni pravi razumnik, kdor se za to vprašanje ne zmeni, kdor se mu izogiba. Vem, da je marsikoga zapeljala ona enostranska, brezbrizna in veri sovrážna laži-veda, češ to ne spada v področje vede. A kljub temu sili, čim bolj se zatira versko vprašanje, — tem silnejše na površje. Človek **hoče in mora vedeti, kaj je njegov smoter.** To vprašanje je eminentno **praktično vprašanje** — in ga laži-veda ne bo spravila iz dnevnega reda — le s publicami — le z dvomi — le z ironijo in zaničevanjem! —

»Zakaj?« določa smer življenja.

Od spoznanja konečnega cilja je odvisna uravnavna **celotnega življenja.** Konečno smoter določa smer vsemu delovskega poklica določa različno pripravo nju. Tako je povsod v naravi, je temeljni zakon v stvarstvu. Tako je tudi v človeškem življenju. Različni smoter človeka in vzgojo, zahteva različna sredstva. Drugače svoje življenje in svojo izobrazbo uravna obrtnik, drugače kmetovalec, zopet drugače zdravnik, ali profesor, uradnik ali odvetnik. Tudi potniku začrta konečni cilj drugačno smer. Če hoče priti na Dunaj mora povsem drugo pot ubrati, kakor če hoče priti v Rim. Tako mora konečni smoter zarisati človeku tudi povsem določeno smer, ki se razlikuje od kakovosti konečnega smotra. — **Zastoni bi živel, docela zašel bi človek, ki bi si uravnal življenje le po tem, kar zahteva**

le naraven cilj — in bi se ne zmenil za pravi nadnaraven cilj svojega življenja!

Vsak človek je potnik na svetu, po krajši ali daljši dobi — mora zapustiti ta svet — nihče ne ostane na zemlji večno. Vsak korak v življenju je korak bližje groba. In ko se grob odpre — in se pokoplje telo, se mislečemu človeku z vso silo vrine vprašanje: je-li grob zadnji cilj človeka? Na to vprašanje, je treba imeti nujno jasnega odgovora — saj ta »zakaj?« odloča vso smer človeškega delovanja!

»Zakaj?« — onstran groba.

Konča li vse s smrtjo? Ne! Modroslovje te pouči, da vlada v človeku **neumrjoča duša.** Le razmotrivaj pojave svoje duše; razum in njegovo stremjenje po vsej resnici; voljo in njenih težnje po vsem lepem in dobrem, in prostost te volje, ter se prepričaj, da so tebi lastne duševne sile, ki bistveno presegajo vse druge materialne sile — da živi v tebi — duh, ki ne more hkrati s telesom razpasti. Le vprašaj se ob odprtem grobu po onem »zakaj«, ki v tebi tiči, in pot se ti odpre od groba dalje — v večnost, kjer te čaka novo, pravo življenje.

In ob grobu ti misli leté na Onega, ki je strl okove smrti, ki je sprljal s svojim vstajenjem, **da je še življenje — po smrti.** Izrek Jezusa Kristusa ti doni v ušesih: **»Jaz sem vstajenje in življenje, kdor v mene veruje, bo živel, akoravno je umrl!«** (Jan. 11. 25) ... Resnično, resnično vam povem, da pride ura ... ko bodo mrtvi slišali bodo živel. Ne čudite se, ker ura sliši lbodo živel. Ne čudite se, ker ura pride, ob kateri bodo vsi, ki so v grob, slišati glas Sinu božjega. In pridejo, kateri so dobro delali, v vstajenje življenja, kateri so pa hudo delali, v vstajenje obsojenja.« (Jan. 5. 25—30.) —

Resničnost svojih izrekov je pa Zveličar potrdil s prorokovanji, ki so se uresničila, z **nebrojnimi čudeži,** ki jih je sam ali po apostolih storil — in ki jih neprestano v svoji Cerkvi uprizarja. Odpri oči — **zaglobi se v življenje Jezusovo,** raziskuj brez svobodomiselnih predsodkov zgodovinske podatke o Zveličarju — in dvigne se ti zagrinjalo, ki loči tvoj pogled — od večnosti. Zazrl bodeš jasno rešen odgovor na oni »zakaj?«, ki te čisto tako muči. Tvoje življenje bo zadobilo v Jezusu Kristusu začrtano pot, ki te privede do prave, večne sreče!

Rad proučuješ zgodovino, rad se bavi tvoj duh z velikimi možmi, dobro ti je znano n. pr. življenje Sokrata, Aleksandra Velikega, Napoleona itd. Čemu pa obračaš svoj pogled od one vzvišene osebe, ki je postala **središče svetovne človeške zgodovine?** Vem, da se ti uriva v verskih vprašanjih marsikak pomislek, kateremu nisi ti kriv — temveč ona laži-veda, ki jej čisto slepo slediš. A kje najdeš svojim dvomom rešitve?

Pri večšakih išči rešitve dvomov.

V vsakem vprašanju, kjer hočeš imeti točen, zanesljiv odgovor, se obrneš za pojasnila do večšaka dotične stroke.

Če si bolan, ne greš po nasvet k odvetniku, ampak zdravniku, če imaš kako pravdo, se zatečeš k odvetniku, in ne k zdravniku. Če se hočeš poučiti o zvezdoslovju, ne pojdš k jezikoslovcu. — **Zakaj** pa ravnaj povsem narobe in nespametno, ko gre za versko vprašanje, za najvažnejše vprašanje tvojega življenja? Ne zajemaj torej znanja v tem oziru v židovskem časopisju in knjigah ter svobodomiselni literaturi, kjer se spravljajo na rešitev teh vprašanj le diletanti, mlččozobni frazerji, sploh ljudje, ki o **bogoslovni obširni vedi nimajo niti pojma.** Sezi po **apologetičnih, bogoslovno-znanstvenih knjigah,** ki so jih spisali možje, ki so celo svoje življenje posvetili tej stroki. — Posvetuj se z domačim **dušnim pastirjem,** ki ti pojde na roke, da najdeš resnico, če jo zares in dobre volje iščeš!

»Zakaj?« — te privede dosledno k Bogu.

Zaglobi se resno v versko vprašanje, razmotruj temeljito vse »zakaj« — v naravi, a **ne ostani pri zadnjem »zakaj« brez odgovora!** Pogumno vprašaj po pravzroku — in našel ga boš! Iz ure sklepaš na urarja, iz umetne slike na spretnega slikarja, iz lepe stavbe na modrega stavbenika. In vesoljstvo — ta najpopolnejša ura, najumetnejši proizvod, najmogočnejša stavba — naj bi bilo le slučajno delo slepih sil...?! Ne, vsak najmanjši stroj potrebuje za svoj postanek in za svoje delovanje — razumnega bitja izven sebe. Takisto zahteva orjaški stroj, in stroj vseh strojev — vesoljstvo... **izven sebe nad vse razumnega bitja** za svoj postav in za svoj obstoj. — Le povprašuj vestno, zakaj in odkod **gibanje, odkod življenje** itd. — in ta »zakaj« te mora naravnost privedi do Boga, čigar sledove vidiš vtisnene v stvarstvu. —

Ko priznaš početnika vesoljstva v Bogu, potem bo še-le miroval tvoj duh. — Zato, glej, je **tvoj duh sedaj tako nemiren,** — kljub temu, da veš nebroj imen in števil in poznaš morda vse znanstvene sestave vesoljne vede. Zajel si nekaj žarkov resnice v stvarstvu — a prezrl si solnce resnice! —

Brez Boga je vse naše pojmovanje — brez prave luči. Umiri se nam duh le, ko priznamo večno — neustvarjeno resnico. Bog je središče onega mogočnega kroga, na čigar daljni periferiji se svetijo kakor male iskricke razne vede, ki pa po svojih žarkih vodijo vse v središče k — večnemu Solncu.

Človeško pravno življenje in »zapaj?«

Poglej v svojo **notranjost** in primerjaj jo z zunanjim svetom. Vse stvari zunaj tebe delujejo s slepo nujnostjo, ti človek edini, čutiš in veš, da si **svobodne volje,** da lahko storiš ali opustiš kak čin, kakor se ti zljubi.

In vendar čutiš v svoji vesti gospodarja in sodnika nad sabo.

Zadovoljnost si ti pojavlja v srcu in mir, ko si storil svojo dolžnost, ali dovršil kaj plemenitega.

Nasprotno pa zakaj te grize in muči v tvojem srcu, ako storiš kaj proti zahte-

vi razuma in vesti? Kdo je oni **sodnik v tvoji notranjosti**, ki te hvali in šiba, kateremu se ne more nihče odtegniti. In Janez Zlatoust pravi: »Ta sodnik, ki ga ne moreš z zlatom podkupiti, in si ga ne moreš s prilizovanjem pridobiti, prihaja od Boga!...«

Ta glas je neizbrisen pečat božjega zakona, ki je globoko zarisan v človeški duši. —

Povej mi dalje, zakaj stremi tvoje srce le po sreči — neskončni sreči? — Glej, zato, ker je njegov konečni smoter — ne tu na svetu temveč v neskončni ljubezni božji.

Vsled tega ne more vse, kar nudi to zemeljsko življenje, stalno utešiti tvojega srca. Ne bogatstvo, ne slava, ne čutno uživanje, saj vse mine kakor dim v zraku, se razprši kakor pene na vodi!

Dalje čutiš v svoji notranjosti boj za dobro in slabo, čutiš nagnenje bolj k slabemu ko k dobremu. Željno se oziraš po moralni pomoči, po moralni opori. A skušnja te uči, da si tako vspešno **moralno oporo našel le v veri** — v milosti sv. zakramentov. Tega se dobro zaveš. Radi tega daješ rajši svoje drage **otroke v vzgojo krščanskim rokam**, ker veš, da zadobe le - tu, česar jim je za pošteno življenje potrebno — namreč pravo **moralno oporo**. Brez te je človek podoben ladji brez jader in krmi-la, ki jo mečejo razburkani valovi po širnem morju, dokler se ne pogrezne — v morski globini. ... Človek potrebuje pač nadnaravne moči — da klubeje viharjem življenja — potrebuje opore sv. vere!

Človeška družba in — »zakaj?«

Oglej se okoli! Sredi drugih ljudij si, **družabno bitje** si. Drug je navezan na družega v človeški družbi. Kje je ona vez, ki bo vse objemala, da si bodo ljudje med seboj v podporo in ne v pogubo? — Neenakost v duševnih in telesnih zmožnostih, neenakost glede premoženja in služb opaziš v človeški družbi. Mogočni se dviguje nad slabotnim, bogatin zatira ubožca. Kaj bo s človeštvom, če bo zavladovalo načelo nasilja in samoljublja? Sužnost, nova sužnost se mora nujno razviti. —

Z grozo si razmišljaj pojave francoske prekucije (l. 1789). A veš, **zakaj** je tako daleč prišlo, da je v potokih tekla človeška kri po pariških ulicah, da ni bil nihče varen svojega življenja? — Zato, ker je francosko ljudstvo javno **zatajilo in odstavilo Boga!** —

Ko so duhovnike pomorili, so se zagнали v kralja, in ko je kraljeva glava padla, so prišli na vrsto drugi državljani. 44.000 morilnih sekir je v onih letih neprestano delovalo in v **znamenju enakosti, bratstva in svobode** je padlo tisoč in tisoč **državljanov!** Glej tu imaš vzgled, kam privede človeka brezboštvo s svojimi »lepimi« načeli! — **Brez Boga se nujno razderejo temeljne vezi, ki vzdržujejo človeško družbo** — namreč vez avtoritete podložnih do predstojnikov in vez pravičnosti vladarjev do podložnih, kakor tudi vez medsebojne ljubezni!

Brez Boga se zmajejo temelji **družine** — iz katere zrine zvestoba — in ljubezen. Brez Boga drvi človeštvo iz zločina v zločine. Statistika te pouči o strašnem uspehu brezboštva, ki polni ječe — in bolnišnice! — Ali žalostni sadovi se ne pojavljajo le v krajih neizobražencev, temveč se nahajajo še bolj rafinirani pri razumniki, ki so zatajili poštenost in oglušili vest!

In tu se zopet povrne vprašanje: »Zakaj?« — Zato, ker načelo brezboštva je **napačno načelo, je protičloveško, protinaravno in v praksi vedno in povsod pogubno!** Tu velja izrek Gospodov: »**Po njih sadovih jih boste spoznali!**« — Le primerjaj pojave svobodomiselstva v Italiji v naših dneh! Povsod iste **pogubne posledice!**

In takemu načelu se hočeš, razumnik, vdinjati? Podpiraš brezbožno časopisje, in društva, ki stremijo proti veri. Hrbet pa obračaš onim slojem, ki se bore za resnico in poštenost, in hočejo rešiti svoj narod gotove pogube?

Zakaj tako ravnaš? Je-li to častno za — razumnika?!

Kaj zahteva torej »zakaj?«

Ker je brezboštvo, a tudi verska brezbriznost tako usodepolna za posameznika in celoto, treba je, da se je **takoj otreseš**. Nespametno bi bilo tavati v temi in hoditi po poti, ki te od konečnega cilja le odvalja. Saj gre tu za **večnost in za največje blaginje človeštva!**

Tvoj konečni cilj je Bog. Njega moraš spoznavati, ga častiti, ga ljubiti in se tako vedno zveličati. Tako nas prav priprosto a logično uči katekizem.

Če priznaš nad sabo Boga, dolžan si ukloniti se njegovi volji, njegovemu zakonu. To zahteva **razmerje stvari do stvarnika**. Tudi ti zahtevaš od sebi podrejenih oseb in služabnikov pokorščino. Čemu se torej odteguješ tej povsem naravni pokorščini do Boga, zakaj preziraš Njegove zapovedi, Njegove ustanove, Njegove služabnike? **Tvoj zadnji namen je Bogu služiti**. Če tega namena ne izpolniš, si zastoj živeli. In veš, kaj se zgodi z orodjem, ki ne služi svojemu namenu? Mojster ga zavrže. Ud organizma, ki se izneveri svojemu namenu, se odreže. Družabnik, ki ne odgovarja družbi, državljan, ki nasprotuje državi, se kaznuje in izključi. In **zakaj?** Zato, ker je to povsem naravno. To zahteva povsod red v naravi!

Zadnji vsodepolni »zakaj?«

Kaj čudno pač: če neskončna pravičnost izključi od konečnega smotra človeka, ki se mu je prostovoljno izneveril, ter ga zavrže! A takrat bode — v pričlo Resnice in Pravice same umolknil v tvojih ustih **zadnji vsodepolni »zakaj!«** Pogubljeni bodo do cela spoznali in označevali vso večnost **pravičnost Onega, čigar dobroto so zavrgli!** —

Da ne pride do tega zadnjega brezuspešnega »zakaj!«, stavi si večkrat v življenju to vprašanje in odgovarjaj mu **točno in pogumno z besedo in dejanjem, v zasebnem in v javnem življenju!** Sicer

glej, da se ti ne zgodi kakor onemu plemiču, ki je v grehilih življenje zapravil, ter je še-le ob robu groba spoznal svoje nespamet. Vsled tega je ukazal, naj se mu na grob postavi spomenik s temle napisom: »**Tu počiva nespametnež, ki je šel iz sveta, ne da bi vedel, zakaj je prišel na svet!**«

Dr. Josip Ličan

Praznik Srca Jezusovega — praznik našega ljudstva. —

Zdelo se je kedaj, da je prelepi praznik Srca Jezusovega predvsem namenjen izobraženejšim stanovom, gospodim, t. d. Zato se je ta praznik v resnici prej bolj praznoval po mestih; na deželi ni bil tako znan. A le zdelo se je tako. V resnici pa je drugače. Ta praznik je last vseh slojev, vseh stanov, tudi našega vrlega kmečkega ljudstva — in tega še posebej. Naš kmet naš delavec lahko reče, da je ta praznik njegov, naš delavec in naš kmet, ki se morata toliko truditi, toliko delati. O bistvu tega praznika je: **zadoščenje sprava, pokora za žalitve, prižadejane Jezusu**. Zadoščenje, sprava, pokora! Na kateri način se pa to troje lažje naredi, kakor z delom, s težkim delom, ki se zrcali v žuljih delavnih rok našega ljudstva...

Zato naj le ne žalujeta častilec in častilka Srca Jezusovega, češ: tako velik praznik je danes, in vendar delavniki: kako bi rada klečala dolgo pred tabernakelnom in dolo, dolgo molila ravno danes, a delo kliče tudi danes iz cerkve ven na polje, v delavnico, v tvornico...

Ne žalujta, ampak če vama je mogoče, hitita jutraj v cerkev, opravita svoje pobožnost, prejmita sv. obhajilo in potem veselo na delo, a delo posebno ta dan darujta Srcu Jezusovemu v zadoščenje, in naj bi bilo delo ta dan še težje (ta praznik obhajamo v času, ko je že skoro največje kmečko delo) darujta je tem rajše... in čista ta praznik tako obhajala — sta ga obhajala dobro. Gotovo bosta zvečer še enkrat rada obiskala Odrešenika v tabernakelnju in mu še enkrat poklonila težko delo preteklega dne v spravo, v zadoščenje...

Res, ta praznik ima za naše delavno ljudstvo nekaj tako milega na sebi, neka tako ljubkega. Cel ta dan je pravi program našega ljudstva. **Moli in delaj**. Lahko bi rekli, da praznuje »Moli in delaj« ta dan svoj god. Potne srage na ličih našega kmeta so ta dan kakor biseri in žulji na rokah, kakor cekini...

Ta praznik daje našemu ljudstvu navodilo, kako naj živi vedno, kako na vedno moli in dela.

Dela tudi, a dela naj vedno z namenom: s tem težkim delom zadostiti Bogu

delati vedno v spravo, v zadoščenje, potem se ne bodo uresničile samo besede: »V potu svojega obraza, boš jedel svoj kruh« uresničile se bodo ob enem besede:

V potu svojega obraza boš zaslužil svoja nebesa». J. G.

Romarska cerkev v Rajhenburgu.

Štajerski Slovenci so zelo vneti za čast preblazene Device Marije. V njeno proslavo so sezidali v Rajhenburgu ob kranjsko-hrvaški meji prekrasno romarsko cerkev, ki se bo slovesno posvetila prih. mesec. Ker je češčenje prebl. Device Marije v najožjem stiku s češčenjem Presv. Srca Jezusovega zato se nam zdi umestno priobčiti na tem mestu naslednji dopis iz Rajhenburga:

Približuje se preveseli dan, ko bode posvečeno in svojemu namenu izročeno ono svetišče, katero je postavil slovenski narod kot jubilejni dar ljudski Materi božji v Rajhenburgu na Štajerskem.

Šest let je minolo, kar se je položil temeljni kamen tej občudovano lepi cerkvi, in dne 2., 3. in 4. julija t. l. bodo slovesno posvetili njo in njene ostarje naš prevzvišeni vladika dr. Mihael Napotnik. Da bi bili dnevi posvečenja še veselejši, so poskrbeli naši domači fanari v svoji navdušenosti že tudi za lepe nove zvonove; veliki zvon tehta 72 starih centov. Te zvonove bodo posvetili naš premil. knez in škof dne 21. junija. Neštete množice se bodo zbrale v onih prvih dnevih meseca julija v Rajhenburgu. Od daljnih krajev bodo prihiteli oni goreči Marijini častilci, ki so s svojimi milimi darovi pomagali zidati ta Marijini dom, ki so pa razkropljeni po celi Sloveniji, po celi Avstriji, Evropi, da še po drugih delih sveta. Prihiteli bodo, da si ogledajo prelepi sad svoje požrtvovalnosti, da se poveselejo z nami duhovnega veselja na našem Marijinem hišičku — v slovenskem Lurdu.

Vendar pa naj nikdo ne pričakuje, da najde notrajnost svetišča že z vsem potrebnim opremljeno. Veliko se je že napravilo, a marsikaj še bode treba v teku časa preskrbeti. Zato pa bomo prosili Marijo zlasti v dnevih posvečevanja te njene hiše, da nam vname še novih src za božjo čast in svojo slavo in da nam ohrani stare prijatelje zveste in stanovite.

Marijino svetišče v slovenskem Lurdu mora biti popolnoma dogotovljeno.

Mnogim Marijinim častilcem, celo našim družbenikom in dobrotnikom, mogoče niti vsem našim vrlim nabirateljem pri najboljši volji ne bode mogoče priti k našim slavnostim. Tem pa kličejo proseč: Ljubljenci Marijini! Ako se ne vidimo, potem se združite v onih dneh z nami v pobožni in ponižni prošnji, naj bi, Marija, naša dobra Mati, sprejela ta jubilejni dar slovenskega naroda z milostnim in dobrotljivim srcem ter izprosila nam vsem pri Bogu milost časne in večne sreče.

Končno še omenimo, da se takoj po posvečenju, dne 5. julija začne v novi cerkvi sv. misijon, ki je namenjen zlasti za tujce, in ki bode trajal do 16. julija. Vdili ga bodo prečastiti misijonarji od sv. Jožefa pri Celju. Vse v božjo čast in slavo Marijino.

Srce Jezusovo -- naša sprava.

To je bil križ v Potokarjevi družini! Sovražili so se med seboj, preklinjali, kričali in pretepali. Stari Potokar je izročil premoženje svojemu sinu ob njegovi poroki: prišla je nevesta v hišo in z njo prepil.

Kolikokrat sem že premišljeval zakaj so tako redke hiše z nevestami, v katerih bi vladal mir božji, in zakaj je toliko družin, v katere se je primožila nevesta, polnih krika in prepira. Stari in mladi, oboji hočejo gospodariti, vsak po svoje, nihče v hiši ničesar prav ne naredi, v začetku se samo pisano gledajo, pozneje se začnejo zbadati in koncem vsega nastane preklinjevanje, prepil in sovraštvo. Stari se praska za ušesi, zakaj da je izročil premoženje, mladi začne iz nevolje zapravljati, nevesta sika in skrivaj tudi joče — gorje družini! Pravi pekel vlada v takih hišah.

Premišljal sem večkrat o vzrokih teh žalostnih pojavov po naših slovenskih domovih in še vselej sem prišel do spoznanja, da bi tisti ljudje lahko srečno iz zadovoljno živeli, če bi bila njih srca malo bolj podobna Jezusovemu presv. Srcu, če bi v njih vladala ponižnost, krotkost in ljubezen, ki vse odpušča, vse prizanese, nič slabega ne misli in ne želi.

Tudi pri Potokarjevih je bil pravi pravcati pekel. Stari se je jezil, mladi preklinjal, nevesta se je togotila, cel dan zbadanje, pisani pogledi. Kdo naj bo srečen v taki hiši, kdo naj ohrani sveti mir med takim ljudstvom?

In vendar sem našel tudi v tisti hiši dušo, ki je sicer med temi razmerami žalovala, dušnega miru in zaupanja v Boga nikakor ni izgubila. Stara teta Franca, sestra starega Potokarja, je bila pravi angelj varuh te nesrečne družine. Ostala je neomozena pri hiši, nesebično je delala in se potila cel čas svojega življenja na Potokarjevem premoženju in ni zahtevala zase drugega kot hrane, obleke in stanovanja. — Takih požrtvovalnih značajev, tet in stricev, je dandanes vedno manj med nami, ker ni več ljubezni do grude in do očetove hiše. Vsak otrok pravi po zgledu zgubljenega sina: oče, daj mi kar mi gre! — in tako se kosajo naše domačije, hira jo pod dolgovi in nazadnje propadejo.

Teta Franca se je odrekla svetu in uživanju, domačija in nje blagor sta ji bila pri srcu, zato pa so jo tudi radi imeli pri Potokarjevih. Stariji je bil po smrti svoje žene izročil gospodinstvo, dokler ni prišla nevesta v hišo, mladi jo je spoštoval kot svojo mater in še celo nevesta je imela nek poseben obzir do nje. Mnogokdaj je teta Franca s svojo ljubeznjivo

besedo napravila mir v hiši in preprečila mnogo greha in pohujšanja. Zgodilo se je pa tudi, da so bile strasti že preveč razvnete in nobena pametna beseda ni nič več zalegla. V takih slučajih je šla teta Franca v svojo sobico in tam je pokleknila pred podobo božjega Srca Jezusovega ter prosila za mir in spravo v hiši. In tisti večer je po sv. rožnem vencu vedno dostavila par Očenašev v ta namen. To predpravo je namreč uživala v hiši, da je ona vodila skupno molitev.

Bilo je nekega dne koncem maja. Deževalo je močno. Potokarjevi so bili zopet doma zbrani v najhujšem prepilu. Naposled stari Potekar vstane, jezno vdari s pestjo po mizi rekoč: Sit sem že tacega življenja, vse pustim in pojdem beračit, bom vsaj pod milim nebom mirno povžil podarjeni košček kruha!

Zabolele so te besede mladega Potokarja. In jaz pojdem tudi, ker imam vseh teh dobrot zadosti. Na nemško pojdem v rudnike in vidite me ne nikdar več.

Zaihtela je mlada njegova žena in si pokrila obraz z rokama. Teta Franca pa je tam v kotu z mirnim in odločnim glasom začela svojo pridigo. »Nikamor ne pojdet! Ali je pri Potokarjevih res vsega tega potreba, tu v tej hiši, kjer je od nekdaj vladal strah božji in medsebojna ljubezen? Tega manjka danes, to je res, tega zopet pustite pod našo streho, konec bo prepilov in srečni bodele lahko živeli. Da bi se oče in sin ne mogla razumeti, da bi mlada gospodinja ne mogla ljubiti moža in ob jednem spoštovati tasta, to mi je nerazumljivo. Le na en način si lahko to razlagam. Srca so vam pokvarjena, strasti so se preveč razpasle v njih in so zamorile vsa blažja čuvstva. Žalostno je to, a resnično. Srca vseh bo treba prej ozdraviti, zdravnika pa vam drugega ne vem nasvetovati kot Boga. Sami sprevidite, da tako dalje več ne more iti. Saj je tudi res, to ni več krščansko življenje, tako še divjaki ne delajo. Vesta kaj, pokažite dobro voljo! Danes manjka ravno devet dni do praznika presv. Srca Jezusovega. Gospod je obljubil blaženi Marjeti Alacoque, da bo dal mir razprtim družinam, če se polne zaupanja obrnejo do njegovega presv. Srca. Opravimo devetdnevno na čast temu presv. Srcu. Kar gospod obljubi, bo tudi storil in naše hiše mislim, da tudi še ni pozabil, saj vsaki dan k Njemu molim.«

Lepa beseda najde lepo mesto. Teti Franci se možaka nista mogla ustavljati. Še isti večer so začeli devetdnevno za mir in spravo v hiši.

In sklep? Na praznik presv. Srca je zavladal mir v razdvojenih srcih Potekarjeve družine. Oprali so svoja srca v krvi Jagnjetovi, prejeli so Njega, ob čegar rojstvu so angelji peli: mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje, prijateljsko so si stisnili roke in si po dolgem času zopet odkritosrečno pogledali v oči čudeč se, kako da so mogli prej biti tako nespametni in se sovražiti.

Pojdite, slovenske družine in tudi vi tako storite!

Edino moderno delavnico

z električno gonilno silo.
toplo priporoča

Josip Lipicer

Stolna ulica št. 7
(župnijski hiši)

preč. duhovščini za izdelovanje **cerkveno posode, orodja in lestencev**. Stare posode, orodje, se temeljito prenovijo po kakor mogoče nizki ceni in tudi na obroke.

Vse lastnega izdelka.

MIHAELJ TURK

Gorica — na Kornu št. 6 — Gorica
priporoča slavnemu občinstvu svojo **brivnico**. Zagotavlja točno postrežbo. Sprejema naročila za maskiranje po smernih cenah.

Franc Obid, paser v Cerknem

se uljudno priporoča č. cerkvenim
oskrbništvom za izdelovanje cerkvenega
orodja, kakor: moštranice,
kelhe, lestence, svečnike i. t. d.
Popravlja, prenavlja, pozlačuje, posrebruje, tudi staro cerkveno orodje.

Solidna izvedba! — Zmerne cene!

Edina, večkrat odlikovana slovenska trdka na Tirolskem,

se najtopleje priporoča za izdelovanje **kipov, razpel, oltarjev, križevih potov** itd. itd. itd.

Velikanska zaloga sv. razpel brez križa ali s križem, zaloga vsakovrstnih slik v najfinjšem oljnatem na platno navlečene, v vsaki velikosti in ceni.

Cenike pošilja zastoj in franko

KONRAD SKAZA

umetni atelje za vsa cerkvena dela.

S. -Ulrich Gröden Tirol. -

MLIN

Posestniki, trgovci, obrtniki pozor!

Na Volčjdragi pri vdovi Terezi Pahor se prodá popolnoma nov mlin s francoskimi kamni brez gonilne sile na **prostovoljni dražbi** dne 22. junija t. l. ob 8. uri zjutraj z vso mlinsko opravo. Vsklična cena je 700 kron t. j. ene tretine realne vrednosti.

Pri sedajnem električnem podjetju v deželi se lahko z malenkostnimi stroški priredi izredno obrt.

VABILO

k rednemu občnemu zboru „Okrajne posojilnice v Kanalu, registrovane zadruge z neomejeno zavezo“,

ki se vrši dne 5. julija t. l. ob 3. uri popoldne v občinski pisarni. V slučaju nezadostnega števila zadrušnikov vrši se občni zbor eno uro pozneje z istim dnevnim redom, ki je sklepčen ob vsakem številu zadrušnikov.

Dnevni red:

- 1) Poročilo načelstva in nadzorstva za l. 1913.
- 2) Potrjenje računskega sklepa za l. 1913.
- 3) Prečitane revizijskega poročila.
- 4) Volitev načelstva in nadzorstva.
- 5) Slučajnosti.

ODBOR:

PV-1930/14.

VABILO

k rednemu X. občnemu zboru „Goriške zveze gospodarskih zadrug in društev, registrovane zadruge z omejeno zavezo“, ki se vrši v četrtek dne 25. junija 1914 ob 10. uri predpoludne v posvetovalnici „Centralne posojilnice“ v Gorici Tek. Josipa Verdija št. 32.

DNEVNI RED:

- 1) Verifikacija pooblastil zastopnikov zadrug.
- 2) Poročila načelstva in nadzorstva o poslovanju za X. upravno leto 1913.
- 3) Potrjenje računskega sklepa za X. upravno leto 1913.
- 4) Določitev obresti od opravičnih deležev.
- 5) Določitev merila, po katerem naj se določi upravni prispevek za drugam, ki niso posojilnice.
- 6) Volitev načelstva.
- 7) Volitev nadzorstva.
- 8) Sprememba pravil.
- 9) Slučajnosti.

NAČELSTVO

OPOMBA) V smislu § 16. zvezinih pravil bodo računi osem dni pred občnim zborom razpoloženi v zadrušnih prostorih zadrušnikom v pogled.

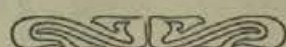
Purgaj, **Gospodinjstvo**. Navodilo za vsa v domačem gospodinjstvu važna opravila, cena vez. K 2 80 (po pošti 30 v več).

Stoletna pratika dvajsetega stoletja 1901—2000 cena K 1.30 vez. K 2 (po pošti 20 v več).

Pleiweis-Kalinšek, **Slovenska kubarica** cena okrajšana izdaja vez. K 3.60 (po pošti 30 v več); velika izdaja s slikami K 6 (po pošti 30 v več).

Naša zdravila in njih uporaba v domačem zdravljenju, cena K 1.20, vez. K 1.80 (po pošti 20 v več).

„Zelišča v podobah“. Cena 60 vin. Ta knjižica predočuje domača zdravilna zelišča v naravnih barvah. Označeno je tudi, katere rastline skrivajo v sebi poleg zdravilne moči tudi strup in katere so nestrupene. Kdor bo s to knjižico v roki iskal zdravilnih zelišč, katerih ne pozna, jih bo brez težave spoznal in našel.

Velika zaloga

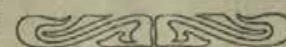
pisarniških, šol-

skih in vseh v to

stroko spadajočih

- - potrebščin - -

- - itd. itd. itd. - -

Šleibinger, **Slovarček nemškega in slovenskega jezika**, cena K 1,20, vezan v celo platno K 1.80 (po pošti 20 v več).

Nemščina brez učitelja obsega dva dela in sicer:

I. del Nemška slovnica za samouke cena K 1.20.

II. del Slovensko-nemški razgovori cena K 1.20. — Oba dela skupaj vezana v celo platno K 2.80 (po pošti 20 v več).

Dobiva in naročuje se v
Knjigarni kat. društva v Gorici
(Montova hiša).

TISKOVINE
sa
cerkvene urade
in
šupanstva.

Knjigarna

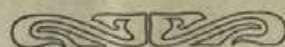
»Katoliškega tiskovnega društva«
v GORICI,

Gospodsk. ulica št. 2.
(Montova hiša).

Prav
velika izbira
molitvenikov,
rožnih vencev,
svetinj,
Priporoča:
nabožnih slik s okvirji
in
res okvirjev, raspela.

Knjiga uradnih vlog.

Dolžan - **Knjiga uradnih vlog**. - Cena 3 K, vez. 4 K, po pošti 20 vin. več. Prinaša največjo izbiro sodnih vlog za vse prilike. Knjiga navaja poleg vlog v izvenspornem sodnem postopanju (varuštvo, skrbstvo itd.) tudi obrazce vse navadnih civilnih tožb, ki spadajo v področje okrajnih sodišč. Obrazložene so tudi kazenske vloge in silno stroga določila glede poslednje volje (oporoke), katero pojasnjujejo mnogi vzorci. Knjiga, ki bo vsakemu, ki ima opravila z javnimi oblastmi, dobrodošla, se dobi v knjigarni »Kat. Tiskovnega društva v Gorici (Montova hiša).

Raznoverstni kipi,

- - - n. pr.: - - -

Presv. Srce Jezu-

sovo, Lurška mati

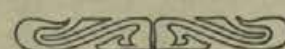
- Božja, itd. itd. -

od 20 cm dalje.

- - Vsakovrstne - -

druge devociona-

- - - - lije. - - - -

Najobširnejši slovenski

VOZNI RED

in koledar za leto 1914/15

Elegantno v platno vezan in s predalom za papirje 30 vin.

Ta vozni red je ravno kar izšel; obsega vse železniške proge v slovenskih deželah (na Kranjskem, Štajerskem, Primorskem itd.) ter tudi tuje proge, ki so s slovenskimi ožetami v neposredni zvezi. Navaja tudi avtomobilne voznje in nekaj parobrodskih zvez itd. Z voznim redom je združen tudi koledar in zaznamek za razne notice. Ta najnatančnejši slovenski vozni red bo vsakemu zadoščal in kot praktična žepna knjižica izborna služil. Minimalna 30 vin, za elegantno vezan izvod ne krije založniških stroškov.